

Aanzet tot een codering van de Nederlandse Aquatische Macrofauna

**Alterra
TjH. van den Hoek
P.F.M. Verdonschot**

**Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis (NNM)
V. Kalkman
M. Reemer**

Alterra rapport 411

Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte, Wageningen, 2001

REFERAAT

Van den Hoek TjH., Verdonschot P.F.M., Kalkman K., Reemer M., 2001. *Aanzet tot een codering van de Nederlandse Aquatische Macrofauna*. Wageningen, Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte. Alterra rapport 411. 86 blz.; 10 tab.; 918 ref.

Dit rapport is een verslag van het tot stand komen van een database met naamlijst en codering van Nederlandse aquatische organismen. De codering richt zich op de zoete en brakke (semi)-aquatische macrofauna. Ten behoeve van deze categorie van organismen zijn activiteiten beschreven die leiden tot de inhoudelijke invulling van de beoogde database. De naamlijst omvat zowel taxonomische namen als namen van macrofauna zoals die in de praktijk gebruikt worden door waterbeherende instanties. De lijst is, uitgezonderd een aantal taxonomische groepen, gecontroleerd door specialisten. Tevens bevat het een verklaring van werkbladen en velden van de database.

Trefwoorden: macrofauna, beken, codering,

ISSN 1566-7197

Dit rapport kunt u bestellen door NLG 40,00 (€18,-) over te maken op banknummer 36 70 54 612 ten name van Alterra, Wageningen, onder vermelding van Alterra-rapport 411. Dit bedrag is inclusief BTW en verzendkosten.

© 2001 Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte,
Postbus 47, NL-6700 AA Wageningen.
Tel.: (0317) 474700; fax: (0317) 419000; e-mail: postkamer@alterra.wag-ur.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Alterra.

Alterra aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Inhoud

Samenvating	5
1 Inleiding	7
2 Werkwijze	9
3 Resultaten	11
3.1 Stap 1 – Taxonomische opschoning	11
3.2 Stap 2 - Toevoeging praktijktaxa uit determinatieliteratuur	12
3.3 Stap 3 – Assemblage probleemtaxa bestaande lijsten	13
3.4 Stap 4 – Toevoeging literatuurreferenties	14
3.5 Toetsing deskundigen	15
3.6 Stap 6 – Integratie	19
4 Dankwoord	23
Literatuur	25
<i>Bijlage</i>	
1 Referenties database	27

Samenvating

In opdracht van de STOWA heeft Alterra in samenwerking met het NNM een aanzet gegeven tot de vorming van een database met daarin een naamlijst van zoete en brakke (semi)-aquatische macrofauna. Aan de naamlijst zijn unieke codes verbonden die de uitwisseling van lijsten van macrofauna tussen waterbeherende instanties moet ondersteunen.

Hiertoe heeft het NNM de RIKZ Naamlijst voor Zee- en Zoetwaterdieren van Nederland en omstreken met IAWM-codes (1995) taxonomisch opgeschoond, zijn alle recente taxonomische en faunistische literatuur geïncorporeerd en is aangesloten op de ontwikkelingen in het Zoologisch Basisregister.

Aan de hand van recente determinatieliteratuur zijn praktijktaxa en ontwikkelingsstadia van organismen door Alterra aan het bestand toegevoegd. Tot de lijst van praktijktaxa behoren die taxa die bestaan uit combinaties van soorten, groepen en aggregaten zoals die in de determinatieliteratuur is aangegeven en waarvoor geen taxonomisch erkend taxon bestaat.

Uitgaande van deze gecombineerde lijst zijn drie lijsten van macrofauna uit ECOBASE, ECOLIMS en DONAR samengevoegd. Mariene taxa en codes zijn verwijderd en is een voorlopige lijst van probleemtaxa benoemd. Deze lijst is getoetst door Nederlandse specialisten om de taxa te beoordelen op geldigheid van van de taxa en mogelijke aan te vullen met ontbrekende (praktijkgebonden) taxa. De voorlopige lijst van probleemtaxa wordt door de beheerders vergeleken met de gecombineerde taxonomisch opgeschoonde en toegevoegde praktijklijst.

Uiteindelijk zijn alle gegevens: de taxonomisch opgeschoonde lijst, de lijst van praktijktaxa en de aanvullingen en verbeteringen van specialisten geïntegreerd tot een databasebestand en bestaat op dit moment uit 5546 taxa. Aan dit bestand is een automatisch ophogend Taxon Code Nummer (TCN) toegekend.

1 Inleiding

Het doel van de codering van Nederlandse Aquatische Macrofauna is een naamlijst te maken van taxonomische namen en namen van macrofauna zoals die in de praktijk gebruikt worden door waterbeherende instanties en waaraan unieke codes zijn verbonden ten behoeve van uitwisseling van lijsten van macrofauna.

In het 'Werkplan Codebeheer Nederlandse Aquatische Organismen' en in het bijbehorende 'Functioneel Ontwerp ten behoeve van een database' is de inrichting en het beheer van codering van aquatische organismen uitgebreid omschreven.

De codering richt zich op de zoete en brakke (semi)-aquatische macrofauna. Ten behoeve van deze categorie van organismen zijn activiteiten beschreven die leiden tot de inhoudelijke invulling van de beoogde database.

2 Werkwijze

Voor de inhoudelijke invulling van de database worden de activiteiten onderverdeeld in meerdere stappen. In het onderstaande wordt verkort het proces weergegeven:

Stap 1: Taxonomisch opschonen van de basislijst uit DONAR met IBN aanvullingen (=taxonomische lijst):

- aansluiten op de ontwikkelingen in het Zoologisch Basisregister;
- recente, bekende taxonomische literatuur incorporeren;
- nieuwe faunistische meldingen die goed gedocumenteerd zijn opnemen;
- vergelijken met de lijsten in ECOBASE en ECOLIMS;

Hiervoor assembleert Alterra allereerst een ACCESS database met daarin de DONAR, ECOBASE, ECOLIMS, en ZB bestanden. Het NNM voert vervolgens de taxonomische opschoning uit voor wetenschappelijk erkende taxa.

Stap 2: Toevoegen niet erkende taxonomische eenheden uit determinatieliteratuur (=praktijklijst):

- afstemming op de praktijk van de gebruiker;
- vergelijking met de lijsten in ECOBASE, ECOLIMS en DONAR;
- in sommige gevallen kan het om praktische redenen de voorkeur verdienen om de praktische naam boven de correcte wetenschappelijke naam te laten prevaleren.

Taxa die behoren tot de praktijklijst zijn eenheden bestaande uit o.a. combinaties van soorten, groepen en aggregaten die door beperkingen van determinatieliteratuur of door onduidelijke / ontbreken van kenmerken ontstaan en waarvoor geen taxonomisch erkend taxon bestaat. Vaak staan deze praktijktaxa aangegeven in de determinatieliteratuur. Alterra controleert, schrapt verouderde praktijktaxa of voegt nieuwe praktijktaxa toe in de genoemde database.

Stap 3: Herkennen problematische taxon-aanduidingen uit bestaande literatuur en lijsten (=probleemlijst):

- betreft taxa in veel gebruikte maar niet onderbouwde literatuur (bv. sommige Diptera);
- betreft foute, niet consequente codering of doublures;
- betreft in gebruik zijnde maar niet / moeilijk verifieerbare taxa;

Stap 4: Toevoegen van literatuurreferenties per taxon (voor zover mogelijk):

- toegankelijk maken voor gebruiker;
- koppeling maken naar determinatieliteratuur (praktijklijst) dan wel taxonbeschrijvingen (taxonomische lijst);

Stap 5: Toetsing van lijsten bij deskundigen en praktijk

Stap 6: Intergratie van de stappen een tot en met drie tot een definitieve coderinglijst en het opstellen van de TCN-codes.

3 Resultaten

3.1 Stap 1 – Taxonomische opschoning

Werkwijze

Uitgangspunt is het RIKZ bestand (Naamlijst van Zee- en Zoetwaterdieren van Nederland en omstreken met IAWM-codes – toelichting bij het computerbestand, 1995). Van alle zoetwatermacrofauna zijn wijzigingen die na 1995 hebben plaatsgevonden in de naamgeving, Nederlandse naam en status opgezocht en verwerkt. Ook faunistische aanvullingen zijn verwerkt. De informatie is verkregen door het benaderen van conservatoren en specialisten en het zoeken van nieuwe literatuur in Zoological Records. Naast deze wijzigingen en aanvullingen is geprobeerd om zoveel mogelijk fouten uit het bestand te halen, door middel van het nalopen van soortenlijsten.

Keuzes en problemen

Voor en aantal beslissingen bestonden nog geen richtlijnen in de toelichting bij het RIKZ bestand. Hieronder staat een lijst van de beslissingen die zijn aangeboden:

- Literatuur verschenen in de periode tussen 1993 en 1999 is verwerkt en een aantal niet eerder gebruikte werken in ingevoegd.
- Bij records die betrekking hebben op synoniemen zijn de velden NETH-NAME, NL-REFNO, NL, AREA-REFNO leeg gelaten. Dit voorkomt dat Nederlandse namen en veranderingen van de status van een soort op meerdere plakken gewijzigd moet worden.
- Het verschil tussen vormen en variëteiten is onduidelijk en voor het doel van het bestand niet relevant. Aangehouden is wat in de literatuur stond.
- Het verschil tussen soortgroep en aggregaat is onduidelijk en voor het doel van het bestand niet relevant. Aangehouden is wat in de literatuur stond.
- Alle in de literatuur voor Nederland vermelde ondersoorten zijn verwerkt, ook als het alleen de nominaatvorm betrof.
- In het literatuurbestand missen literatuurreferenties 856 t/m 858 en de bron is niet meer te achterhalen.
- In het bestand wordt bij de Sciomyzidae (Diptera) een aantal malen naar het niet-bestaande referentienummer 900 verwezen. Mogelijk betreft het Revier & Van der Goot (1989) met referentienummer 845.

3.2 Stap 2 - Toevoeging praktijktaxa uit determinatieliteratuur

Per taxonomische hoofdgroep is een toedeling verricht tussen tot taxa die behoren tot de taxonomische basislijst, taxa die behoren tot de praktijklijst en taxa die behoren tot de probleemlijst. Uitgaande van de taxonomisch opgeschoonde naamlijst van aquatische macrofauna zijn per groep praktijklijst aan het bestand toegevoegd op basis van de recente determinatieliteratuur. Voor een aantal groepen bleek in de door het NNM gebruikte RIKZ-bestand al praktijktaxa te bevatten. In tabel 3.1 is een overzicht gegeven van de uiteindelijk toegevoegde praktijktaxa per groep.

Tabel 3.1 : Overzicht aantal taxa die behoren tot de taxonomische lijst of praktijklijst uitgesplitst naar taxonomische hoofdgroep.

IAWM_NO	Fylum	taxonomische lijst	praktijklijst
03	Coelenterata	80	0
06	Porifera	16	0
07	Gastrotricha	13	0
08	Nemertini	5	0
11	Nematomorpha	9	0
12	Bryozoa	59	0
13	Nematoda	671	0
15	Plathelminthes	1981	2
16	Annelida	337	3
17	Arthropoda: overig	1529	0
18	Arthropoda: Insecta	3709	167
19	Mollusca	369	3
22	Tardigrada	16	0
25	Acanthocephala	1	0
32	Chordata	249	0
34	Entoprocta	4	0

De ontstane lijst wordt in het vervolg aangeduid als de gecombineerde taxonomische - & praktijklijst.

Voor het ontwikkelingsstadium van organismen is per taxonomische hoofdgroep bekeken welke stadia en geslachten toegevoegd moesten worden. Zo zijn voor de Hydracarina de geslachten 'mannetjes' en 'vrouwtjes' terwijl voor de Heteroptera zowel de stadia 'larve' als 'nymfe' zijn toegevoegd. In de uiteindelijke lijst (stap 6 – integratie) is in een apart werkblad per taxon de mogelijke stadia opgenomen die via het TCN-nummer zijn gekoppeld aan het basiswerkblad. In een aantal gevallen zijn de vrouwtjes niet van elkaar te onderscheiden. Zo zijn de vrouwtjes van *Sigara selecta* en *S. stagnalis* en de vrouwtjes van *Sigara falleni*, *S. longipalis* en *S. iactans* (Heteroptera) niet van elkaar te onderscheiden in het larvale stadium. Ook is het mogelijk dat sommige soorten moeilijk van elkaar zijn te onderscheiden: de soorten *Coenagrion puella* en *C. pulchellum* (Odonata) en *Nais communis* en *N. variabilis* (Oligochaeta) niet in alle gevallen te onderscheiden.

Voor een aantal groepen zijn nog geen stadia toegevoegd (o.a. groepen waar geen stadia in voorkomen en relatief onbekende groepen: Collembola, Oribatida).

3.3 Stap 3 – Assemblage problemtaxa bestaande lijsten

Uitgaande van de door het NNM taxonomisch opgeschoonde lijst zijn de drie lijsten uit ECOBASE, ECOLIMS en DONAR samengevoegd. Deze totale lijst is gekoppeld aan de RIKZ-Naamlijst voor zee- en zoetwaterdieren van Nederland en omstreke met IAWM-codes om alle mariene taxa uit ECOBASE, ECOLIMS en DONAR te verwijderen. De ontstane lijst bevat 11095 taxa die betrekking hebben op het habitat Z (zoetwater), MZ (brak water) of taxa zonder habitataanduiding.

Na vergelijking met de taxonomische lijst (NNM) blijven de in de tabel 3.2 genoemde aantallen over (d.m.v. koppeling van taxoncodes):

Tabel 3.2: *Overzicht verwijderde mariene codes uit lijsten DONAR, ECOBASE en ECOLIMS.*

Lijst	Totaal	Mariene codes	Overblijvende codes	Verwijderd percentage
DONAR	14386	8654	5733	65,2%
ECOBASE	4099	228	3871	5,6%
ECOLIMS	17503	10527	6976	60,1%

De resterende taxa zijn gekoppeld op basis van de 8-lettercode van de gecombineerde taxonomische - & praktijklijst. De taxa die op basis van de 8-lettercode geen koppeling opleverden met de gecombineerde taxonomische-praktijklijst zijn in een voorlopige probleemlijst geplaatst. Deze voorlopige problemtaxa zijn gerangschikt naar de bron waaruit ze afkomstig zijn (ECOBASE, ECOLIMS en DONAR).

Vervolgens zijn, voor zover mogelijk, de taxa uit de voorlopige probleemlijst toegedeeld aan vier categorieën, te weten:

1. typefouten;
2. hogere onjuiste taxa die vervangen zijn;
3. taxonomische onjuiste benaming;
4. overige taxa – niet thuis te brengen taxa (m.a.w. het is niet duidelijk door welk probleem deze taxa niet zijn opgenomen).

De beheerders van ECOBASE, ECOLIMS en DONAR zijn verzocht om voor 15 maart 2000 de voorlopige problemtaxa te vergelijken met de gecombineerde taxonomische- & praktijklijst. Met deze vergelijking wordt de beheerder in staat gesteld te zien of een bepaald voorlopig probleemtaxon door b.v. vernieuwde taxonomische inzichten vervangen is door een nieuw taxon waardoor het bestaan van het probleemtaxon overbodig is geworden.

Alle voorlopige problemtaxa komen te vervallen tenzij de beheerders argumenten c.q. redenen hebben dat ze opgenomen dienen te worden in de nieuwe lijst van NNM en Alterra. Is dat laatste het geval dan worden deze taxa uit de voorlopige probleemlijst geplaatst en in een definitieve probleemlijst (de echte problemtaxa). De bedoeling is dat deze echte problemtaxa door specialisten worden beoordeeld.

Tot op dit moment hebben de beheerders meer tijd gevraagd om de voorlopige probleemlijst te beoordelen en is de definitieve probleemlijst nog niet gevuld.

3.4 Stap 4 – Toevoeging literatuurreferenties

Voor zover mogelijk is voor de zoetwatermacrofauna referenties gegeven waarin de juiste wetenschappelijke of praktijknaam en het voorkomen in Nederland is aangegeven. Voor deze referenties is uitgegaan van de literatuurlijst behorende bij de RIKZ Naamlijst van Zee- en Zoetwaterdieren RIKZ, 1995). In de geïntegreerde database (stap 6 – integratie) zijn deze referenties middels een nummering opgenomen.. Het **werkblad Namen** zijn de referenties van de wetenschappelijke of praktijknamen in de kolom 'BronTax' en voor het voorkomen in Nederland in de kolom 'StatusVoorkomen'. In bijlage 1 zijn deze referenties opgenomen.

Op dit moment is deze literatuurlijst alleen beschikbaar als tekstbestand, maar het verdient de voorkeur dit bestand over te zetten naar de database in het **werkblad TaxBronnen**.

3.5 Toetsing deskundigen

Voor de toetsing van de taxonomische lijst door deskundigen is uitgegaan van de gecombineerde taxonomische- en praktijklijst. Deze gecombineerde lijst is opgesplitst per taxonomische groep en verzonden voor toetsing.

De toetsing van de groepen van aquatische macrofauna is uitgevoerd onder Nederlandse specialisten. In tabel 3.3 wordt een overzicht gegeven van de geraadpleegde specialisten. Per specialist is het aantal te controleren taxa gegeven en het relatief aandeel in de totale lijst.

Tabel 3.3 Geraadpleegde specialisten

Groep	Specialist	Totaal aantal taxa	Relatief aandeel	Status controle specialist	Gereed via
Porifera	J. van Soest	16	0,17 %	Uitgevoerd	Alterra
Hydrozoa	W. Vervoort	80	0,76%	Uitgevoerd	Alterra
Turbellaria	G. van der Velde	179	1,92%	11-2 brief	
Nemertini	J. van der Land	5	0,05%	Uitgevoerd	NNM
Gastrotricha	J. van der Land	13	0,14%	Uitgevoerd	NNM
Nematoda	T. Bongers	671	7,27%	11-2 brief – geen verdere actie	
Nematomorpha	J. van der Land	9	0,09%	Uitgevoerd	NNM
Mollusca	E. Gittenberger	369	4,03%	geen reactie ontvangen	
	R. de Bruyne	369	4,03%	Uitgevoerd	Alterra
	H. Wallbrink	369	4,03%	Uitgevoerd	Alterra
	A.D.P. van Peursen	369	4,03%	Uitgevoerd	NNM
Polychaeta	J. van der Land	12	0,60%	Uitgevoerd	NNM
Hirudina	G. van der Velde	63	0,68%	11-2 brief	
	L.W.G. Higler	63	0,68%	11-2 brief	
Oligochaeta	J. van der Land	217	1,99%	Uitgevoerd	NNM
	P.F.M. Verdonschot	217	1,99%	11-2 brief	
Enchytraeidae	W. Didden	9	0,09%	Uitgevoerd	Alterra
Hydracarina	H. Smit	434	5,30%	Uitgevoerd	Alterra
	H. van der Hammen	434	5,30%	Uitgevoerd	Alterra
Oribatida	H. Stepel	29	0,31%	Uitgevoerd	Alterra
Branchiura	C. Fransen	5	0,05%	Uitgevoerd	NNM
Cirripedia	C. Fransen	14	0,15%	Uitgevoerd	NNM
Mysidacae	C. Fransen	15	0,16%	Uitgevoerd	NNM
Isopoda	M. Berg	58	0,62%	Uitgevoerd	NNM
	P.H.M. Huwae	58	0,62%	Uitgevoerd	Alterra
Amphipoda	D. Platvoet	73	0,79%	Uitgevoerd	Alterra
	J. Nooteboom	73	-	Afgezegd	
Decapoda	C. Fransen	28	0,59%	Uitgevoerd	NNM
Collembola	M. Berg	35	0,37%	Uitgevoerd	NNM
Ephemeroptera	A.W.M. Mol	181	1,96%	geen reactie ontvangen	
Odonata	J. van Tol	157	1,70%	Uitgevoerd	NNM
	M. van der Weide	157	1,70%	Uitgevoerd	NNM
Plecoptera	J. van Tol	84	0,91%	Uitgevoerd	NNM

Groep	Specialist	Totaal aantal taxa	Relatief aandeel	Status controle specialist	Gereed via
Orthoptera	R.M.J.C. Kleukers	9	0,10%	Uitgevoerd	NNM
	E.J. van Nieukerken	9	0,10%	Uitgevoerd	NNM
Heteroptera	B.Aukema	170	1,84%	Uitgevoerd	Alterra
	N. Nieser	170	1,84%	Afgezegd	
Coleoptera	J.G.M. Cuppen	729	7,90%	Uitgevoerd	Alterra
	E.J. van Nieukerken	729	7,90%	Uitgevoerd	NNM
Haliplidae	B.J. van Vondel	34	0,36%	Uitgevoerd	NNM
Dryopidae	M.P.B. Drost	16	0,19%	Uitgevoerd	NNM
Megaloptera	W. Hogenes	8	0,09%	Uitgevoerd	Alterra
Neuroptera	W. Hogenes	10	0,11%	Uitgevoerd	Alterra
Diptera	P. Oosterbroek	1247	-	Afgezegd (ziek)	
	P. Beuk	1247	13,52%	Afgezegd	
Chironomidae	H. Moller-Pillot	862	9,34%	Uitgevoerd	Alterra
	A. Klink	862	9,34%	Uitgevoerd	Alterra
Tabanidae	Th. Zeegers	33	0,35%	Uitgevoerd	NNM
Stratiomyidae	P.L.Th. Beuk	62	0,67%	Uitgevoerd	NNM
Dolichopodidae	H.J.G. Meuffels	105	1,13%	Uitgevoerd	Alterra
Syrphidae	A. Barendregt	90	0,97%	Uitgevoerd	NNM
Trichoptera	L.W.G. Higler	354	3,84%	Uitgevoerd	Alterra
Lepidoptera	E.J. van Nieukerken	26	0,28%	Uitgevoerd	NNM
	H. Vallenduuk	26	0,28%	Uitgevoerd	Alterra

De terug gemelde wijzigingen zijn verwerkt in de gecombineerde taxonomische- en praktijklijst. De wijzigingen van de door het NNM geraadpleegde specialisten zijn verwerkt ten behoeve van het opschonen van de taxonomische lijst. Over deze terug gemelde wijzigingen van geraadpleegde specialisten is geen informatie bekend welke en hoeveel aanvullingen en wijzigingen zijn verricht.

Per april 2000 is totaal 72% gecontroleerd van de lijst, waarvan 60% via Alterra en 12% via NNM is gecontroleerd. De via Alterra terug gemelde controles zijn de wijzigingen verdeeld naar vijf categorieën om een beeld te krijgen van de aanpassingen (tabel 3.4).

Tabel 3.4 Aanvullingen en wijzigingen van taxa door specialisten

Groep	Totaal aantal taxa	Relatief aandeel	Gereed via	Aanvullingen taxa door specialisten (categoricëen) (zie tabel 3.5 voor legenda)				
				1	2	3	4	5
Diptera	1247	-	-					
Hirudina	63	0,68%	-					
Turbellaria	179	1,92%	-					
Ephemeroptera	181	1,96%	-					
Nematoda	671	7,27%	-					
Enchytraeidae	9	0,09%	Alterra	5	2	5	0	0
Megaloptera	8	0,09%	Alterra	0	0	0	0	0
Neuroptera	10	0,11%	Alterra	0	0	0	0	0
Porifera	16	0,17 %	Alterra	2	0	0	0	0
Oribatida	29	0,31%	Alterra	23	3	1	0	0
Hydrozoa	80	0,76%	Alterra	3	2	2	0	0
Amphipoda	73	0,79%	Alterra	0	31	0	0	0
Dolichopodidae	105	1,13%	Alterra	175	0	6	0	0
Heteroptera	170	1,84%	Alterra	0	31	0	0	0
Trichoptera	354	3,84%	Alterra	0	7	0	1	0
Mollusca	369	4,03%	Alterra	9	6	5	6	3
Hydracarina	434	5,30%	Alterra	7	54	1	2	0
Coleoptera	729	7,90%	Alterra	3	65	0	3	3
Chironomidae	862	9,34%	Alterra	50	15	0	0	0
Oligochaeta	217	1,99%	Alterra	20	84	0	4	0
Nemertini	5	0,05%	NNM	-	-	-	-	-
Branchiura	5	0,05%	NNM	-	-	-	-	-
Nematomorpha	9	0,09%	NNM	-	-	-	-	-
Orthoptera	9	0,10%	NNM	-	-	-	-	-
Gastrotricha	13	0,14%	NNM	-	-	-	-	-
Cirripedia	14	0,15%	NNM	-	-	-	-	-
Mysidaceae	15	0,16%	NNM	-	-	-	-	-
Dryopidae	16	0,19%	NNM	-	-	-	-	-
Lepidoptera	26	0,28%	NNM	-	-	-	-	-
Tabanidae	33	0,35%	NNM	-	-	-	-	-
Haliplidae	34	0,36%	NNM	-	-	-	-	-
Collembola	35	0,37%	NNM	-	-	-	-	-
Decapoda	28	0,59%	NNM	-	-	-	-	-
Polychaeta	12	0,60%	NNM	-	-	-	-	-
Isopoda	58	0,62%	NNM	-	-	-	-	-
Stratiomyidae	62	0,67%	NNM	-	-	-	-	-
Plecoptera	84	0,91%	NNM	-	-	-	-	-
Syrphidae	90	0,97%	NNM	-	-	-	-	-
Odonata	157	1,70%	NNM	-	-	-	-	-
Totaal	6511	100.00		297	300	20	16	6
	2341	35.95%	Geen controle					
	3465	53.22%	Alterra	8.57%	8.66%	0.58%	0.46%	0.17%
	705	10.83%	NNM					

Tabel 3.5   *Legenda bij tabel 3.4*

Categorie	Verklaring
1	Toevoeging van taxon
2	Verbetering van foutieve informatie
3	Verwijdering wegens marien of terrestrisch voorkomen
4	Verwijdering van taxon omdat het taxon niet in Nederland voorkomt
5	Onzekerheid over juistheid of niet verifieerbaarheid van informatie voor specialist

Veel specialisten geven aan dat de nomenclatuur van de gebruikte lijst verouderd is. Voor veel groepen worden soorten toegevoegd. Het percentage toegevoegde taxa (categorie 1 – 8,5%) en het percentage verbeteringen (categorie 2 – 8.6%) is relatief hoog. De verbeteringen (categorie 2) betreffen voornamelijk typefouten en onvolledige auteursnamen en jaartallen. Er zijn weinig taxa verwijderd (categorie 3 en 4).

De groepen Hirudina, Diptera en Turbellaria zijn tot op het moment van rapportage niet gecontroleerd ondanks dat de specialisten herhaalde malen zijn benaderd. Veelal speelt tijdsdruk een grote rol.

3.6 Stap 6 – Integratie

Alle gegevens van de gecombineerde taxonomische praktijklijst en de informatie van specialisten zijn verwerkt in een databasebestand overeenkomstig de beschrijving van het functioneel ontwerp ten behoeve van een database voor de Nederlandse aquatische organismen. Hiervoor zijn alle dubbele codes verwijderd uit de taxonomische opgeschoonde lijst van het NNM. Zo zijn door de IAWM-nummering voor het familieniveau om database technische redenen soms drie tot vier gelijke records opgenomen. Ook is in het verleden bij verandering van IAWM-nummering het betreffende taxon gehandhaafd onder het oude IAWM nummer met een verwijzing naar het nieuwe IAWM-nummer.

In het werkblad Namen zijn in totaal 5546 taxa opgenomen (inclusief synoniemen). In tabel 3.7 wordt een verklaring gegeven van het werkblad Namen.

Tabel 3.6 Verklaring bestand inhoud Codering Nederlandse aquatische macrofauna

Veld	Verklaring
TCN code	Uniek volgnummer van 1 automatisch ophogend naar 5546, in de toekomst verder uit te breiden;
Naam	Wetenschappelijke of praktijknaam;
Auteur	Auteur en jaartal beschrijving taxon;
DatumGeldigStart	Datum aanmaak van record (start op 14-04-2000);
DatumGeldigEind	Geeft einddatum geldigheid record (per 14-04-2000) leeg;
DatumMutatie	Geeft datum mutaties van record (per 14-04-2000) leeg;
NomStatus	Nomenclatorische status (zie voor legenda tabel 3.7);
RecStatus	Recordstatus (V = vrijgegeven; B = in behandeling; de groepen die nog niet gecontroleerd zijn door een specialist zijn opgegeven als 'B', dit betreft de volgende groepen: Hirudina, Turbellaria, Ephemeroptera en Diptera (excl. Dolichopodidae);
Levelcode	Code voor taxonomisch niveau taxon (zie voor legenda tabel 3.8) is afkomstig uit veld "TX" van Naamlijst Zee- en Zoetwaterdieren van Nederland en omstreken RIKZ rapport 95.031;
Rankcode	Code voor taxonomisch niveau taxon afgeleid van NODC-codering (zie voor legenda tabel 3.8);
Verwijzing	Verwijst naar TCN-code voor correcte naam;
HogerTaxon	Verwijst naar het hiërarchisch hogere niveau middels de TCN-code (deels aangemaakt);
StatusVoorkomen	Geeft status van het voorkomen in Nederland (voor legenda zie tabel 3.9);
Watertype	Geeft indicatie voor zoet (F), zout (M) of brak (B);
BronTax	Nummer van referentie waarmee de taxonomie van de is gecontroleerd;
GemeldDoor	Naam specialist die de naam heeft gemeld;
GewijzigdDoor	Naam specialist die een wijziging doorvoert;

Tabel 3.7 Legenda nomenclatorische status

NomStatus	NomStatusOmschrijving
J	Juist naam
S	Niet geldend synoniem
H	Niet geldend wegens homonomie
F	Foutieve naam (wegens foutieve determinatie)
O	Onjuiste spelling
G	Niet-taxonomische eenheid
T	Twijfelachtige naam
V	Door nomenclatuurcommissie verworpen naam
C	Nomenclatorisch niet beschikbare of wettige naam betreft

Tabel 3.8 *Legenda aanduiding taxonomisch niveau LevelCode en RankCode*

Omschrijving taxonomisch niveau	LevelCode	RankCode
Phylum	1	PHY
Subphylum	2	SBP
Superklasse	3	SPC
Klasse	4	CLS
Subklasse	5	SBC
Superorde	6	SPO
Orde	7	ORD
Suborde	8	SBO
Superfamilie	9	SPF
Familie	10	FAM
Subfamilie	11	SBF
Genus	12	GEN
Subgenus	13	SBG
Soort	14	SPE
Ondersoort, variëteit, forma of praktijkstadium	15	SSP

Tabel 3.9 *Legenda van het status van het voorkomen in Nederland*

StatusVoorkomen	Verklaring StatusVoorkomen
+	Autochtoon in Nederland
A	Allochtoon, adventief, aangespoeld of min of meer op natuurlijke wijze aangevoerd
-	Melding van het voorkomen in Nederland berust op een vergissing
?	Dubieuze determinatie of waarneming
U	Kwam vroeger in Nederland voor, maar is daar nu uitgestorven
F	Alleen fossiel uit Nederland bekend
V	Nog niet in Nederland gevonden, maar is hier wel te verwachten

In het werkblad IAWM is de tabel 'IAWM-code' opgenomen met daarin alle taxa (vertegenwoordigd door de TCN-code) en de 8-lettercode. Binnen deze tabel zijn de 8-letter codes uniek gemaakt volgens de bestaande systematiek (Verdonschot & Torenbeek 1988). Nieuwe namen (toegevoegd door specialisten) hebben geen nieuw IAWM-nummer gekregen, waardoor een aantal namen in de tabel geen IAWM-nummer hebben. In het geval van dubbele (synonieme) namen is gezocht naar de meest logische oplossing. Veelal is gekozen voor de eerste twee letters van de juiste naam. In tabel 3.11 is hiervan een voorbeeld gegeven.

Tabel 3.10 Voorbeeld aanmaak 8-lettercodes bij dubbele namen

TCN-code	Naam	Auteur	Synoniem van	8-lettercode
2282	Noterus clavicornis	(Degeer, 1774)		NOTECLAV
2283	Noterus clavicornis	Sensu auct. Nec (Degeer, 1774)	Noterus crassicornis	NOTECLCR
2284	Noterus crassicornis	(O.F. Muller, 1776)		NOTECRAS
1033	Forelia	(Barrois & Moniez, 1887)	Forelia brevipes brevipes	FOREKOBR
1034	Noterus	(Barrois & Moniez, 1887)	Forelia variegator	FOREKOVA

In het werkblad StadiumCode zijn twee kolommen opgenomen met daarin per taxon de mogelijke stadia van organismen. De volgende stadia zijn onderscheiden:

1. mannetje
2. vrouwtje
3. volwassen
4. pop
5. nymphe
6. larve
7. juveniel
8. kolonie
9. exuvium

Voor een aantal groepen zijn (nog) geen stadia toegevoegd (o.a. groepen waar geen stadia in voorkomen en relatief onbekende groepen: Collembola, Oribatida).

In het **werkblad Taxbronnen**, welke gerelateerd is aan de kolom 'brontax' I het werkblad Namen, wordt de literatuur opgenomen waarin de bron staat waarmee de taxonomie is gecontroleerd. Op dit moment is deze tabel opgeslagen in Microsoft Word98 tekstformat en moet in de toekomst worden overgezet naar een database in de vorm TaxBronnen.

In het **werkblad Bronnen**, welke gerelateerd is aan de kolommen 'GemeldDoor' en 'GewijzigdDoor' in het werkblad Namen, is informatie opgenomen over de melder van een taxon. Dit is de naam van de specialist van de betreffende groep (zie tabel 3.3).

In het **werkblad Nederlandse naam** is voorzover mogelijk de Nederlandse naam gegeven van macrofauna. De namen zijn afkomstig van de RIKZ Naamlijst van Zee- en Zoetwaterdieren van Nederland en omstreken met IAWM-codes (RIKZ rapport 95.031) en de databases DONAR, ECOBASE en ECOLIMS.

In het **werkblad Opmerkingen** kunnen opmerkingen worden opgenomen met betrekking tot de taxa in het werkblad Namen.

4 Dankwoord

De volgende personen hebben op enigerlei wijze bijdragen aan de completering van de huidige versie van de Codering van Nederlandse Aquatische Macrofauna.

B. Aukema (PD)
A. Barendregt
M. Berg (VUA)
P.L.Th. Beuk (ISP / Zoologisch Museum)
R. de Bruyne (NNM)
J.G.M. Cuppen (LUW)
W. Didden (LUW)
M.P.B. Drost
C. Fransen (NNM)
H. van der Hammen (Provincie Noord-Holland)
L.W.G. Higler (Alterra)
W. Hogenes (ISP / Zoologisch Museum)
P.H.M. Huwae
R.M.J.C. Kleukers (NNM)
A. Klink (Hydrobiologisch Adviesburo Klink)
J. van der Land (NNM)
H.J.G. Meuffels
H. Moller-Pillot
N. Nieser
E.J. van Nieukerken (NNM)
A.D.P. Peursen
D. Platvoet (ISP / Zoologisch Museum)
H. Siepel (Alterra)
H. Smit (Provincie Zuid-Holland)
J. van Soest (NNM)
H. Vallenduuk (Adviesburo Vallenduuk)
B.J. van Vondel
H. Wallbrink
M. van der Weide (NVL)

Literatuur

Coderingsoverleg (CIW-VII-I.V.), 1998. Codering van Nederlandse aquatische organismen. Functioneel ontwerp ten behoeve van een database. In opdracht van: STOWA voor CIW-VII-I.V..

Mol A.W.M., 1984. Limnofauna Neerlandica. Een lijst van meercellige ongewervelde dieren aangetroffen in binnenwateren van Nederland. Nieuwsbrief European Invertebrate Survey – Nederland 15:1-124.

RIKZ, 1995. Naamlijst van Zee- en Zoetwaterdieren van Nederland en omstreken met IAWM-codes. Toelichting bij het computerbestand. Rapport RIK-95.031:1-77.

Verdonschot P.F.M. & Torenbeek R., 1988. Lettercodering van de Nederlandse aquatische macrofauna voor mathematische verwerking. RIN-rapport 88/30:1-75.

Bijlage 1 Referenties database

In het werkblad Namen genoemde nummers in de kolommen 'StatusVoorkomen' en 'BronTax' worden in de onderstaande literatuurlijst verklaard.

1. Soest, R. van, 1983. Sponzenonderzoek in Nederland. Zeepaard 43(2): 28-33.
2. Soest R. van, 1976. De Nederlandse mariene en zoetwatersponzen. Wetens. Meded. Kon. Ned. natuurh. Ver. 115: 1-13, fig. 1-23.
3. Oosterbaan, A., 1985. Hydropoliepen (Hydrozoa). Tabellenserie van de Strandwerkgemeenschap 27: 1-22, fig. 1-47.
4. Vervoort, W., 1946. Hydrozoa (C I.) A. Hydropoliepen. Fauna van Nederland 14: 1-336, fig. 1-137.
5. Dekker, R. & W. Dekker, 1981. Kwallentabel (Scyphomedusen). Het Zeepaard 41 (4): 107-110
6. Campbell, A.C., 1977. Elseviers gids van strand en kust. pp 1-320. (Vertaald door J.H.C. Walenkamp & S.W. Willemstein).
7. Ruyter, E. de & A. Schoenmaker, 1984. Het Zeeboek. pp. 1-238.
8. Buizer, D.A.G., 1983. De Nederlandse Zakpijpen (manteldieren) en Mantelvisjes. Tunicata, Ascidiacea en Appendiculata. Wet. Meded. Kon. Ned. natuurh. Ver. 158: 1-42.
9. Holthuis, L.B. & G.R. Heerebout (herzien door J.P.H.M. Adema), 1986. De Nederlandse Decapoda. Wet Meded. Kon. Ned. natuurh. Ver. 179: 1-66.
10. Adema, J.P.H.M., 1991. De Krabben van Nederland en België. Nationaal Natuurhistorisch Museum, Leiden. 244 pp.
11. Zeepaard, Het, 1940 - heden. Tijdschrift van de Strandwerkgemeenschap van de KNNV, NJN & ACJN.
12. Adema, J.P.H.M., 1991. Een aanvulling op : "De krabben van Nederland en België. De Grijszwemkrab, *Liocarcinus vernalis* (Risso, 1816) in de Noordzee gevonden. Het Zeepaard 51(5): 110-115.
13. Huwae, P.H.M., 1985. De Rankpotigen (Crustacea, Cirripedia) van de Nederlandse kust. Tabellenserie van de Strandwerkgemeenschap 28: 1-44.
14. Huwae, P.H.M., 1977. De Isopoden van de Nederlandse kust. Wet. Meded. Kon. Ned. natuurh. Ver. 118: 1-44.

15. Dekker, R., 1978. Strandvlooien (Talitridae). Tabellenserie van de Strandwerkgemeenschap 24: 2-16.
16. Prud'homme van Reine, W.J., 1979. Wat vind ik aan het strand? Thieme & Cie, Zutphen. 135 pp.
17. Hammen, H. van et al., 1984. Handleiding voor hydrobiologische milieu-inventarisatie. Eindverslag Interprovinciale Ambtelijke Werkgroep Milieu-Inventarisatie, subwerkgroep Hydrobiologie. Haarlem, 1984. pp. 1-61, bijlage 1-10.
18. Parker, S.P., 1982. Synopsis and classification of living organisms. 1-2, pp. 1-1166, 1-1232.
19. Hayward, P.J. & J.S. Ryland, 1990. The Marine Fauna of the British Isles and North-West Europe. Vol. I. Introduction and Protozoans to Arthropods. pp. i-xvi, 1-627.; Vol. II Molluscs to Chordates. pp i-xvi, 628-996.
20. Arndt, W., 1928. Porifera, Schwämme, Spiongien. Tierw. Deutschl. 4: 1-94.
21. Arndt, W., 1935. Porifera. Tierwelt Nord- und Ostsee 3 (a 2-7): 1-140.
22. Burton, M., 1963. A revision of the classification of the calcareous sponges. pp. 1-693.
23. Bergquist, P.R., 1978. Sponges. pp. 5-268.
24. Brien, P., C. Lévi, M. Sarà, O. Tuzet & J. Vacelot, 1973. Spongiaires. Traité de Zoologie III (1):1-716.
25. Doumenc, D., 1987 (ed.). Cnidaires, Anthozoaires. Traité de Zoologie iii(3): 1-859.
26. Manuel, R.L., 1988. British Anthozoa. Syn. Br. Fauna (n.s.) 18:1-241.
27. Kirckpatrick, P.A. & P.R. Pugh, 1984. Siphonophores & Vellelids. Syn. Br. Fauna (n.s.) 29: 1-154.
28. Kramp, P.L., 1961. Synopsis of the Medusae of the world. Journal Mar. Biol. Ass. U.K. 40: 7-469.
29. Broch, H., 1928. Hydrozoa I. Tierw. Nord- & Ostsee III (9b): 1-100.
30. Kramp, P.L., 1937. Polypdyr (Coelenterata) II. Gopler. Danmarks Fauna 43: 1-223.
31. Russell, F.R., 1953. The medusae of the British Isles. pp 1-xiii, 1-530.

32. Anonymus, 1988. Interprovinciale nummering van waterorganismen. Deel I. Aquatische makrofauna. pp. 1-55. IAWM Subwerkgroep hydrobiologie.
33. Ball, I.R. & T.B. Reynaldson, 1981. British Planarians. Syn. Br. Fauna (n.s.) 19: i-vi, 1-141.
34. Prudhoe, S., 1982. British Polyclad Turbellarians. Syn. Br. Fauna (n.s.) 26: 2-77
35. Gibson, R., 1982. British Nemerteans. Syn. Br. Fauna (n.s.) 24: i-vi, 1-212.
36. Land, J. van der, 1970. Systematics, zoogeography and ecology of the Priapulida. Zool. Verh., Leiden: 112: 1-118.
37. Nielsen, C., 1989. Entoprocts. Syn. Br. Fauna 41: 1-131.
38. Gibbs, P.E., 1977. British Sipunculans. Syn. Br. Fauna 12: 1-35.
39. Stephen, A.C. & S.J. Edmonds, 1972. The phyla Sipuncula & Echiura. pp. i-vii, 1-528.
40. Pleijel, F. & R.P. Dales, 1991. Polychaetes: British Phyllodoceans, Typhloscolecoideans and Tomopteroideans. Syn. Br. Fauna (n.s.) 45: 1-102.
41. George, J.D. & G. Hartmann-Schröder, 1985. Polychaetes: British Amphinomida, Spintherida & Eunicidae. Syn. Br. Fauna (n.s.) 32: 1-222.
- 42a. Hartmann, O., 1959. Catalogue of the polychaetous annelids of the world. Part I, II. Allan Hancock Foundation Publications 23: 1-628.
- 42b. Hartmann, O., 1965. Catalogue of the polychaetous annelids of the world. Supplement and index. Allan Hancock Foundation Publications 23: 1-197.
43. Hartmann-Schröder, G., 1971. Annelida, Borstenwürmer, Polychatea. Tierw. Deutschl. 58:5-594.
44. Tebble, N. & S. Chambers, 1982. Polychaetes from Scottish Waters. Part I. Family Polynoidae. Royal Scottish Museum Studies. pp. 1-73.
45. Chambers, S., 1985. Polychaetes from Scottish Waters. Part II. Families Aphroditidae, Sigalionidae & Polyodontidae. Royal Scottish Museum Studies. pp. 1-38.
46. Bruyne, R.H. de, R.A. Bank, J. P.H.M. Adema & F.,A. Perk, 1994. Nederlandse naaamljst van de weekdieren (Mollusca) van Nederland en België. Backhuys Publishers, Leiden. 149 pp.

47. Westheide, W., 1990. Polychaetes:interstitial Families. Syn. Br. Fauna (n.s.) 44: i-vii, 1-152.
48. Zoological Record(s), internationaal refereertijdschrift.
49. Knight-Jones, P & E.W. Knight-Jones, 1977. Taxonomy and ecology of British Spirorbidae (Polychaeta). J. mar. biol. Ass. U.K. 57:453-499.
50. Brinkhurst, R.O., 1982. British and other Marine & Estuarine Oligochaetes. Syn. Br. Fauna 21: 1-127.
51. Jones, A.M. & J.M. Baxter, 1987. Mollusca: Caudofoveata, Solenogastra, Polyplacophora and Scaphopoda. Syn. Br. Fauna (n.s.) 37: i-vii, 1-123.
52. Graham, A., 1988. Molluscs: Prosobranchs and Pyramidellid Gastropoda. Syn. Br. Fauna (n.s.) 2 (2nd edition): i-vii, 1-662.
53. Thompson, T.E., 1988. Molluscs:Benthic Opisthobranchs. Syn. Br. Fauna (n.s.) 8 (2nd edition): i-vii, 1-356.
54. Tebble, N., 1976. British Bivalve Seashells (2nd edition). pp. 1-213.
55. Haylor et al., 1984 (Actinia prasina). Mond. med. J.C. den Hartog.
56. Carlgren, O., 1942. Actiniaria II. The British Ingolf Expedition 5(12): 1-92.
57. Wood, E. (ed.), 1988. Sea life of Britain and Ireland. pp. 1-24
58. Carlgren, O., 1912. In: J. Stephens. Coelenterata. Proc. Roal Irish Academy 31: 1-10.
59. Zibrowius. H., 1980. Les Scléractinians de la Méditerranée et de l'Atlantique nord-oriental. Mém. Inst. Oceanographique 11:1-284.
60. Jaekel, G.A., 1954. Cephalopoda. Tierwelt Nord- und Ostsee IX b3: 479-723.
61. Thompson, T.E., 1976 and 1984. Biology of Opisthobranch Molluscs vol 1 & 2. pp. 1-207, pp 1-229.
62. Salvini-Plawen, L. van, 1975. Mollusca Caudofoveata. Marine Invertebrates of Scandinavia. 4: 1-55.
63. Salvini-Plawen, L. van, 1971. Schild- und Furchenfüsser. Neue Brehm Bucherei 44: 1-95.
64. Kaas, P. & R.A. van Belle, 1980. Catalogue of living chitons. W. Backhuys, Rotterdam. pp. 1-144.

65. Seaward, D.R., 1990. Distribution of the marine molluscs of north West Europe. Nature conservancy Council. pp 1-114.
66. Muus, B.J., 1959. Skallus, Sotander, Blaeksprutter. Danmarks Fauna 65: 1-239.
67. Spoel, S. van der, 1967. Euthecosomata. pp. 1-375.
68. Vokes, H.E., 1967. Genera of the Bivalvia. A systematic and bibliographic catalogue. Bull. American Paleontology 51: (232): 111-394.
69. Bouchet, P., 1984. Les Triphoridae de Méditerranée et du proche Atlantique (Mollusca, Gastropoda). Lavori Soc. Italiana Malacologia 21: 5-58.
70. Thiele, J., 1929-1935. Handbuch der Systematisches Weichtierkunde 1-4. pp 1-1154.
71. Nordsieck, F., 1968. Die Europäischen Meeres-Gehäuseschnecken (Prosobranchia). pp. 1-273. Gustav Fischer, Frankfurt.
72. Nordsieck, F., 1972. Die Europäischen Meeresschnecken (Opisthobranchia mit Pyramidellidae). pp 1-372. Gustav Fischer, Frankfurt.
73. Nordsieck, F., 1969. Die Europäischen Meeresmuscheln (Bivalvia). pp. 1-253. Gustav Fischer, Frankfurt.
74. Nierstrasz, H.F. & A. Hoffmann, 1929. Acalifera. Tierwelt Nord- und Ostsee IX a: 1-64.
75. Höisaeter, T., 1986. An annotated checklist of marine molluscs of the Norwegian coast and adjacent waters. Sarsia 71(2): 73-145.
76. Hoffmann, H., 1926. Opisthobranchia. Tierwelt Nord- und Ostsee IX ci:1-52.
77. Bouchet, P. & A. Waren, 1985. Revision of the northeast atlantic bathyal and abyssal Neogastropoda including Turridae (Mollusca, Gastropoda). Boll. Malacologia suppl. 1: 1-296.
78. Bouchet, P. & A. Waren, 1985. Revision of the northeast atlantic bathyal and abyssal Mesogastropoda including Turridae (Mollusca, Gastropoda). Boll. Malacologia suppl. 3: 297-840.
79. Nesis, K.N., 1987. Cephalopods of the world. pp 1-351.
80. Rombouts, A., 1991. Guidebook to Pecten shells. pp 1-157.

81. Aartsen, J.J. van, H.P.M.G. Menkhorst & E. Gittenberger, 1984. The marine mollusca of the Bay of Algericas, Spain. with general notes on *Mitrella*, *Marginellidae* and *Turridae*. *Basteria Suppl.* 2: 1-135.
82. Aartsen, J.J. van, 1987. European *Pyramidellidae*: III *Odostomia* and *Ondina*. *Boll. Malacologia* 23: 1-34.
83. Mauchline, J., 1984. Euphasid, Stomatopod and Leptostracan Crustaceans. *Synopses Br. Fauna (n.s.)* 30: 1-91.
84. Nouvel, H., 1950. *Mysidacea*. *Fiches d'Identification Zooplankton* 18-27.
85. Dekker, W., 1978. *Strandvlooien (Talitridae)*. *Tabellenserie van de Strandwerkgemeenschap* 24: 1-16.
86. Dall, E., 1985. *Crustacea Leptostraca*. Principles of taxonomy and a revision of European shell species. *Sarsia* 70: 135-165.
87. Lavaleije, M., 1984. *Cumacea van Nederland*. *Tabellenserie van de Strandwerkgemeenschap* 26: 1-23.
88. Holthuis, L.B. & G.R. Heerebout (herzien door J.P.H.M. Adema). *De Nederlandse Decapoda (Garnalen, Kreeften en Krabben)*. *Wetens. Meded. Kon. Ned. natuurh. Ver.* 111:1-20.
90. Ingle, R., 1980. *British Crabs*. pp 1-109.
91. Jones, N.S., 1976. *British Cumaceans*, *Syn. Br. Fauna (n.s.)* 15: 1-126.
92. Jones, N.S., 1958. *Cumacea*. *Fiches d'Identification Zooplankton* 71-80.
93. Bacescu, M., 1988,1992. *Crustaceorum Catalogus* 7 & 8. *Cumacea* I, II, i-iv, 1-173; i-iv, 1-468.
94. McCain, J.C. & J.E. Steinberg, 1970. *Crustaceorum Catalogus* 2: *Amphipoda* I, *Caprellidea* I, *Caprellidae*: 1-178.
95. Sieg, J., 1983. *Crustaceorum Catalogus* 6. *Tanaidacea*.pp 1-552.
96. Holdich, D.M. & G.J. Bird, 1986. *Tanaidacea (Crustacea)* from sublittoral water of West Scotland, including the description of two new genera. *J. nat. Hist.* 20(1): 79-100.
97. Smaldon, G., 1993. *Coastal shrimps and prawns*. *Syn. Br. Fauna* 15: 1-142. Second edition (Revised by L.B. Holthuis & C.H.J.M. Fransen).
98. Holthuis, L.B., 1994. (pers. meded.).

99. Ingle, R., 1993. Hermit crabs of the northeastern Atlantic Ocean and the Mediterranean. pp i-iv, 1-495.
100. Naylor, E., 1972. British marine Isopods. Syn. Br. Fauna (n.s.) 3: 1-86.
101. Huwae, P.H.M., 1977. De Isopoden van de Nederlandse kust. Wet. Meded. Kon. Ned. natuurh. Ver. 118: 1-44.
102. Gruner, H.E., 1975. Caprellidae II, fam. Cyamidae. Crustaceorum Catalogus 5: 79-93.
103. Lincoln, R.J., 1979. British marine Amphipoda: Gammaridea. pp. 1-657.
104. Meyers, A.A. & M.J. Costella, 1984. The amphipod genus *Aora* in British and Irish waters. J. mar. biol. Ass. U.K. 64(2):274-283.
105. Meyers, A.A. & D. McGrath, 1982. Taxonomic studies on British and Irish Amphipoda. The genus *Gammaropsis*. J. mar. biol. Ass. U.K. 62(1): 93-100.
106. Ruffo, S., 1982. The amphipods of the Mediterranean. Mem. Inst. Océan. Monaco 13: 1-576.
107. Stephensen, K., 1929. Amphipoda. Tierwelt der Nord- und Ostsee X f: 3-188.
108. Chevreux, E & L. Fage, 1925. Faune de France 9: 1-488.
109. Stephensen, K., 1942. The Amphipoda of N. Norway and Spitsbergen with adjacent waters. pp 1-524.
110. Bourdon, R., 1986. Les Bopyridae des mers Européennes. Mém. Mus. Nat. Hist. Nat. (N.S.) A, L2: 1-424.
111. Gruner, H.E., 1966. Krebstiere oder Crustacea V. Isopoda. Tierw. Deutschl. 51, 53: 1-380.
112. Nierstrasz, H.F. & G.A. Brender a Brandis, 1926. Isopoda: Epicaridae. Tierw. Nord- & Ostsee Xe1: 1-56.
113. Nierstrasz, H.F. & J.H. Schuurmans Stekhoven, 1930. Isopoda Genuina. Tierw. Nord- & Ostsee Xe2: 5-133.
114. Giard, A. & J. Bonnier, 1887. Contributions a l'étude des Bopyriens. p. 1-273.
115. Danforth, C.G., 1970. Epicaridea of North America pp. 1-191.
116. Adema, J.P.H.M. & P.H.M. Huwae, 1982. New and supplementary records of marine isopoda for the Netherlands and the southern North Sea since 1956,

- with a note on *Peltogaster paguri* (Crustacea, Cirripedia). *Bijdragen tot de faunistiek van Nederland* 9. In: *Zoologische Bijdragen RMNH* 28: 33-57.
117. Nierstrasz, H.F. & J.H. Schuurmans Stekhoven, 1930. Anisopoda. *Tierw. Nord- & Ostsee* Xe3: 134-172.
  118. Baker, A de C., B.P. Boden & E. Brinton, 1990. A practical guide to the Euphasiidae of the world. Natural History Museum Publications. pp. 3-97.
  119. Bourdon, R., 1963. Epicarides et Rhizocéphales de Roscoff. *Cah. Biol. Mar.* iv: 415-434.
  120. Stebbing, T.R.R., 1906. Amphipoda I, Gammaridea. *Das Tierreich* 21: 1-806.
  121. Meyers, A.A. & D. McGrath, 1983. The genus *Listriela* (Crustacea, Amphipoda) in British and Irish waters. *J.Mar. Biol. Ass. U.K.* 63(2): 347-353.
  122. *Crustaceana*, supplement 13.
  123. Howard, C, C. Burton & G.B. Curry, 1979. British Brachiopods. *Syn. Br. Fauna (n.s.)* 17: 1-64
  124. Emig, C.C., 1979. British and other Phoronids. *Syn. Br. Fauna (n.s.)* 13: 1-57.
  125. Gereen, J., 1960. A checklist of British Marine Halacaridae (Acari), with notes on two species of the subfamily Rhombognatinae. *J. Mar. biol. Ass. U.K.* 60: 63-69.
  126. Green, J. & M. Macquitty, 1987. Halacarid mites (Arachnida:Acari). *Syn. Br. Fauna (n.s.):*36:1-178.
  127. Meisenheimer, J., 1927. Pantopoda. *Tierw. Nord- und Ostsee* X1 a1-a2: 1-15.
  128. Hoeg, J. & J. Lützen, 1985. Crustacea Rhizocephala. *Marine Invertebrates of Scandinavia* 6: 1-92.
  129. Newman, V.A. & A. Ross, 1976. Revision of the balanoid barnacles; including a catalogue of the species. *Memoires San Diego Society of Natural History* 9: 1-108.
  130. Boschma, H., 1955. The described species of the family Sacculinidae. *Zool. Verh. (Leiden)* 27: 1-76.
  131. Athersuch, J., D.J. Horne & J.E. Whittaker, 1989. Marine and Brackish Water Ostracods. *Syn. Br. Fauna (n.s.)* 43: 1-343.
  132. Müller, G.W., 1912. Ostracoda. *Das Tierreich* 31: i-xxxiii, 1-434

133. Ryland, J.S. & P.J. Hayward, 1977. British Anascan Bryozoans. *Syn. Br. Fauna* (n.s.) 10: pp. 1-188.
134. Hayward, P.J., 1985. Ctenostome Bryozoans. *Syn. Br. Fauna* (n.s.) 33: 1-169.
135. Hayward, P.J. & J.S. Ryland, 1985. Cyclostome Bryozoans. *Syn. Br. Fauna* (n.s.) 34: 1-147.
136. Carlgren, O., 1949. A survey of the Ptychodactaria, Corallimorpha and Actiniaria. *Kungl. Svenska Vet. Handl.* 1(1): 1-121.
137. Pax, F., 1934. Anthozoa. *Tierw. Nord- & Ostsee IIIe*: 1-317
138. Dendy, A., 1924. Porifera. Part 1 - Non-antarctic sponges. *British Antarctic (Terra Nova) expedition, 1910. Zoology* 6(3): 269-392.
139. Cornelius, P.F.S. & J.B. Garfath, 1980. *Bull. Br. Mus. nat. Hist.* 39(5): 273-291.
140. Clark, A.M. & M.E. Downey, 1992. *Starfishes of the Atlantic*. Chapman & Hall, London. pp i-xxvi, 1-794.
141. Clark, A.M., 1970. Echinodermata - Crinoidea. *Marine Invertebrates Scandinavia* 3: 1-55.
142. Mortensen, T, 1927 (1977). *Handbook of the Echinoderms of the British Isles*. W. Backhuys, Rotterdam (reprint). pp. i-ix, 1-471.
143. Millar, R.H., 1970. British Ascidiata. *Syn. Br. Fauna* (n.s.) 1: 1-92.
144. Millar, R.H., 1966. Tunicata, Ascidiata. *Marine Invertebrates Scandinavia* 1: 1-123.
145. Fraser, J.H., 1981. British Pelagic Tunicates. *Syn. Br. Fauna* (n.s.) 20: i-vii, 1-57.
146. Hayward, P.J. & J.S. Ryland, 1979. British Ascophoran Bryozoans. *Syn. Br. Fauna* (n.s.) 14: 1-312.
147. Bishop, J.D.D., 1987. Hermitcrabs associated with the bryozoan *Hipporidra* in British waters. *Bull. Br. Mus. Nat. Hist. (Zool.)* 53: 29-30.
148. Harper, D.A.T., 1991. The brachiopods *Neocrania* and *Terebratulina* from Galway Bay. *Ir. Nat. J.* 23(9):371-374.
149. Alvarez, J.A., 1990. La familia Cribilinidae Hincks, 1880 (Bryozoa: Cheilostomida) en la Costa Vasca. *Misc. Zool (Barc)* 12 (1988): 347-352.

150. Alvarez, J.A., 1989. Nuevas citas de briozoos en la Bahía de Bilbao. Cuad. Invest. Biol. no 14: 77-82.
151. Zabala, M. & P. Malaquer, 1988. Illustrated keys for the classification of Mediterranean Bryozoa. Treballs. Mus. Zool. 4: 1-294.
152. Bishop, J.D.D. & B.C. Houseman, 1987. Puellina (Bryozoa, Cheilostomata: Cribilinidae) from British and adjacent waters. Bull. Br. Mus. (Nat. Hist.) Zool 53(1):1-63.
153. Downey, M.E., 1969. Catalogue of recent Ophiuroid type specimens in major collections in the United States. Bull. Smith. Inst. 293: i-vi, 1-239.
154. Cherbonnier, G., 1965. Note sur *Leptosynapta bergensis* (Ostergren) espèce critique d'holothurie apode. Bull. Mus. Hist. nat. Paris 35: 429-440.
155. Dawydoff, C., 1948. Classe des Ptérobanches. pp 454-489. In: Grassé, Traité de Zoologie XI.
156. Klie, W., 1929. Ostracoda. Tierw. N. & Ostsee Xb: 1-56.
157. Moniot, C. & F. Moniot, 1983. Ascidiés Antarctiques et subantarctiques: morphologie et biographie. Mem. Mus. Nat. Hist. nat. Paris (Zool.) 125: 1-168.
158. Lorenzen, S., 1981. Entwurf eines phylogenetischen Systems der freilebenden Nematoden. Veröffentlichungen des Instituts für Meeresforschung in Bremerhaven, Supplement 7: 1-472.
159. Harant, H. & P. Vernières, 1933. Tunicier. Fascicule 1: Ascidies. Faune de France 27: 1-100.
160. Pesta, O., 1927. Copepoda non parasitica. Tierwelt du Nord- und Ostsee Xc1: 1-72.
161. Oorde-de Lint, G.M. van & J.H. Schuurmans Stekhoven, 1936. Copepoda parasitica. Tierwelt Nord- & Ostsee Xc2: 73-198.
162. Wagler, E., 19???. Crustacea (Krebstiere). Tierwelt Mitteleuropas II(29): 224.
163. Athersuch, J. D.J. Horne & J.E. Whittaker, 1983. Some species of the ostracod genus *Bythocera* Sars from British waters. Zool. J. Linn. Soc. 91: 197-222.
164. Horne, D.J. & J.E. Whittaker, 1985. A revision of the genus *Paradoxostoma* Fischer (Crustacea: Ostracoda) in British waters. Zool. J. Linn. Soc 85: 131-203.

165. Sars, G.O., 1925. Copépodes particulièrement bathypélagiques provenant des campagnes scientifique de Prince Abert I de Monaco. Result des campagnes scientifique de Monaco 59: 1-408.
166. Sars, G.O., 1903. Copepoda Calanoida. An account of the Crustacea of Norway 4: i-vi, 1-171.
167. Rose, M., 1933. Copepodes pelagiques. Faune de France 26: 1-374.
168. Wilson, C.B., 1932. The copepods of the Woods Hole Region Massachusets. Smithsonian Instution USNM publications 158: i-iv, 1-635.
169. Grice, G.D. & K. Hulzemann, 1965. Abundance, vertical distribution and taxonomy of calanoid copepods at selected stations in the northeast Atlantic. J. Zoology 146: 213-262.
170. Lang, K., 1948. Monographie der Harpacticiden I & II: 5-1683.
171. Heip, C., R. Herman & M. Vincx, 1983. Subtidal Meiofauna of the North Sea. Biol. Jb. Dodonaea 51: 116-170.
172. Bodin, Ph., 1967. Catalogue des nouveaux Copépodes Harpactoides marins. Mém. Mus. Nat. Hist (n.s.) A Zoologie L 1, 1: 1-76.
173. Volkmann, B., 1979. A revision of the genus Tisbe (Copepoda, Harpactoidea). Part. I. Archiviodi Oceanografia & Limnologia vol. 19, supplement: 122-283.
174. Illg, P & P.L. Dudley, 1980. The family Ascidicolidae and its subfamilies (Copepoda, Cyclopoida) with the description of new species. Mém. Mus. Nat. Hist (n.s.) A Zoologie 117, 1:-76.
175. Sars, G.O., 1918. Copepoda Cyclopoidae. An account of the Crustacea of Norway 6: 1-225.
176. Kabata, Z., 1979. Parasitic Copepoda of British waters. The Ray Society 179: i-xii, 1-468.
177. Humes, A. & J.H. Stock, 1973. A revision of the family Lichomolgidae Kossmann, 1877, Cyclopoid copepods mainly associated with marine invertebrates. Smithsonian cont. Zool. 127: 1-368.
178. Data bank Copepoda Prof. Dr. W. Vervoort.
179. Vervoort, W & F. Ramirez, 1966. Hemicyclops thalassius nov. spec. (Copepoda, Cyclopoida) from Mar de Plata, with revisionary notes on the familiy Clausidiidae. Zool. Meded 41 (13): 196-220.

180. Bocquet, C. & J.H. Stock, 1957. Copépodes parasites d'invertébrés des côtes de France. V a. Le genre *Synaptiphilus* Canu & Cuenot. Proc. Kon. Ned. Akad. Wet. 20: 679-695
181. Ackers, R.G.D. Moss, B.E. Picton & S.M.K. Stone, 1985. Sponges of the British isles ("sponge iv"). A colour guide and working document. Marine Conservation Society. pp. 1-40.
182. Darwin, C., 1851. A monograph of the Cirripedia. The Lepadidae or pedunculated Cirripeds. The Ray Society. pp. i-xi, 1-400.
183. Codelijst Protozoa ontwikkeld door Prov. Waterstaat Utrecht.
184. Bowerbank, J.S. & A.M. Norman, 1882. A monograph of the British Spongiadae vol. 4. Supplementary i-xvii, 1-250. London, Ray Society.
185. Hooper, J.N.A., 1991. Revision of the family Raspailiidae (Porifera: Demospongiae) with description of Australian species. Invertebr. Taxon 5 (6): 1179-1418.
186. Cabioch, L., 1968. Contribution a la connaissance de la faune des spongiaires de la manches occidentale. Démosponges de la région de Roscoff. Cahiers Biol. Mar. 9: 211-246.
187. Lévi, C., 1960. Les Démosponges des côtes de France I. Les Clathriidae. Cahiers Biol. Mar. 1(1/2): 47-87.
188. Lévi, C., 1950. Inventaire de la Faune Marine de Roscoff. Spongiaires. Supplément 2. 1-28.
189. Stephens, J., 1921. Sponges of the coasts of Ireland II. The Tetraxonida (concluded). Sci. Invert. Fisheries Ireland 1920 II: 1-75.
190. Sarà, M., 1972. Guida ai poriferi della fauna Italiana. Guarderni Civica Stazione Idrobiologica Milano 3-4: 53-94.
191. Lévi, C., 1964. Spongiaires de zones bathyale, abyssale et hadale. Galathea Report 7: 63-112.
192. Topsent, E., 1928. Spongiaires de l'Atlantique et de la Méditerranée provenant des croisières du Prince Albert Ier de Monaco. Resultats Camp. Scient. Albert de Monaco 74: 1-376.
193. Weerdt, W.H. de, 1986. A systematic revision of the north-eastern atlantic shallow-water Haplosclerida (Porifera, Demospongiae). part II. Chalinidae. Beaufortia 36(6): 81-165.

194. Borojevic, R, L. Cabioch & C. Levi, 1968. Spongiaires. Inventaire de la faune marine de Roscoff. pp. 1-44.
195. Descatoire, A., 1969. Peuplement sessiles de l'Archipel de Glénan I. Inventaire: Spongiaires. Vie et Milieu B 20(1b): 177-209.
196. Boury-Esnault, N., 1971. Spongiaires de la zone rocheuse de Banyuls-sur-Mer. Systematique. Vie et Milieu B 22 (2b): 287-350.
197. Weerdt, W.H. de, 1985. A systematic revision of the northeastern Atlantic shallow-water Haplosclerida (Porifera, Demospongiae). Part 1: Introduction, Oceanapiidae and Petrosiidae. Beaufortia 35(5): 61-91.
198. Alander, H., 1935. Additions to the Swedish sponge fauna. Preliminary note. Arkiv. Zoologi 28b(5): 1-6.
199. Könnecker, G., 1973. Littoral and benthic investigations on the west coast of Ireland. I. (Section A: Faunistic and Ecological studies). The sponge fauna of Kilkieran Bay and adjacent waters. Proc. Roy. Ir. Ac. 73(b) 26: 451-472.
200. Crawhasy, M.A., 1912. On the fauna of the outer western area of the English Channel. Journ. Mar. Biol. Ass. U.K. 9(n.s.): 292-293.
201. Stephens, J., 1915. Sponges of the coasts of Ireland. I. The Triaxonida and part of the Tetraxonida. Scient. Inv. Fisheries Ireland 1914 (iv): 1-43.
202. Vacelet, J., 1958. Eponges de la Méditerranée nord-occidentale récoltées par le "President-Théodore-Tissier". Rev. Trav. Inst. Pêches marit 24: 257-272.
203. Soest, R.W.M. van & S.M. Stone, 1986. *Antho brattegardi* sp. n. (Porifera: Poecilosclerida), with remarks on and a key to the Clathriids of Norwegian waters. Sarsia 71(1): 41-48.
204. Soest, R.W.M. van & S. Weinberg, 1980. A note on the sponges and octocorals from Sherhin Island and Lough Ine, Co York. Irish Naturalist Journal 20(1): 1-15.
205. Wells, H.W., M.J. Wells & I.E. Gray, 1960. Marine sponges of North Carolina. J Elisha Mitchell Sci Soc. 76: 200-245.
206. Koltun, V.M., 1959. Silicious horny sponges of the northern and far-eastern seas of the USSR [in Russian]. Tabl. anal. Faune URSS 67: 1-236.
207. Koltun, V.M., 1966. [Tetraxonid sponges of the Northern and Far Eastern Seas of the USSR]. Opred. Faune SSSR 90: 1-112 [in Russian].

208. Ristau, D.A., 1978. Shallow water Demospongiae of the north-central California: taxonomy and systematics, distribution and fossilization potential. Dissertation Abstr. int. (B) 38(12):5737.
209. Steenstrup, E. & O.S. Tendal, 1982. The genus *Thenea* (Porifera, Demospongia, Choristida) in the Norwegian Sea and adjacent waters; an annotated key. *Sarsia* 67(4):259-268.
210. Naylor, E., 1957. Isopoda. Sub-order: Valvifera. Family: Idoteidae. Genera: *Idotea*, *Synisoma*, *Zenobiana*. Sub-order: Asellota. Family: Munnopsidae. Genus: *Munnopsis*. Fich. Ident. Zoopl. 77: 1-4.
211. Naylor, E., 1957. Isopoda. Sub-order: Flabellifera. Family: Gnathidae. Genera: *Paragnathia*, *Gnathia*. Family: Cirolanidae. Genus: *Eurydice*. Fich. Ident. Zoopl. 78: 1-4.
212. Hansen, H.J., 1916. Crustacea Malacostraca, III, IV, The Danish Ingolf Expedition 3 (5): 1-262, 1-86
213. Urk, G. van, L. Botosaneanu & P.J.M. Bergers, 1992. *Hydropsyche bulgaromanorum*, a species new to the fauna of the Netherlands (Insecta, Trichoptera: Hydropsychidae). *Faunistische abhandlungen Staatliches Museum für Tierkunde Dresden* 18 (17): 203-207.
- 213b. Stephensen, K., 1925. Crustacea Malacostraca VI (Amphipoda. II.). The Danish Ingolf Expedition 3 (9): 101-178
- 213a. Stephensen, K., 1923. Crustacea Malacostraca V (Amphipoda. I.). The Danish Ingolf Expedition 3 (8): 1-100
214. Sars, G.O., 1895. Amphipoda. An account of the Crustacea of Norway 1: 1-711
215. Sars, G.O., 1900. Cumacea. An account of the Crustacea of Norway 3: 1-115
216. Sars, G.O., 1899. Isopoda. An account of the Crustacea of Norway 2: 1-261.
217. Cornelius, P.F.S., 1990. Evolution in leptolid life-cycles. (Cnidaria: Hydroida). - *J. nat. Hist.*, 24(3): 579-594.
218. Bouillon, J., 1965. Diagnose préliminaire de trois hydroïdes de Roscoff. In: G. Teissier (ed.) *Inventaire de la faune marine de Roscoff (Cnidaires-Cténares)*: 54. Station biologique, Roscoff.
219. Bouillon, J., 1971. Sur quelques hydroïdes de Roscoff. - *Cah. Biol. mar.*, 12(3): 323-364

220. Nyholm, K.-G., 1951a. Egg cells in the ectoderm of *Boreohydra simplex*. - Ark. Zool., (2)2(7): 531-533.
221. Nyholm, K.-G., 1963. A Sporozoan parasite of *Boreohydra simplex*. - Zool. Bidrag Uppsala, 35: 289-291, pls. 1-3.
222. Bozhenova, O.V., S.D. Stepan'yants & A.M. Sheremetevski, 1989. Pervoe obnaruzhenie meobentosno knidarii *Boreohydra simplex* (Hydrozoa, Athecata) v Belom more. The first finding of the meiobenthic Cnidaria *Boreohydra simplex* (Hydrozoa, Athecata) in the White Sea. - Zool. Zh., 68(7): 11-16.
223. Rees, W.J., 1963. *Tubularia crocea* L. Agassiz in British waters. - Nature, Lond., 197(4873): 1223. .
224. Edwards, C., 1978. The hydroids and medusae *Sarsia occulta* sp. nov., *Sarsia tubulosa* and *Sarsia loveni*. - J. mar. biol. Ass. U.K., 58(2): 291-311.
225. Lakkis, S., 1971. Contribution à l'étude du zooplancton des eaux libanaises. - Mar. Biol., Berl., 11(2): 138-148.
226. Fey, A., 1970. Peuplements sessiles de l'archipel de Glénan. 1.- Inventaire: hydriques. - Vie Milieu, (B)20(2): 387-413.
227. Cabioch, L., 1976. Sur deux espèces de cnidaires nouvelles pour la faune marine de Roscoff. In: Notes sur la faune, la flore et les conditions écologiques marines de la région de Roscoff. - Trav. Stn biol. Roscoff, n. ser., 23: 1-2.
228. Berrill, N.J., 1948b. The life cycle of *Aselomaris michaeli*, a new gymnoblastic hydroid. - Biol. Bull. mar. biol. Lab. Woods Hole, 95: 289-295, figs. 1-4.
229. Wright, T.S., 1859. Observations on British zoophytes. - Edinb. New Phil. J., n. ser. 10: 105-114, pls. 8-9.
230. Hincks, Th., 1868. A history of the British hydroid zoophytes. Volume 1: i-lxviii + 1-338, frontispiece, figs. 1-45: volume 2: pls. 1-67. Van Voorst, London.
231. Barangé, M. & J.-M. Gili, 1987. Cnidarios de una laguna costera de la Isla de Mallorca. - Boll. Soc. Hist. nat. Balears, 31: 45-55, figs. 1-3.
232. Shidlovskii, A., 1902. Materialy po faune gidroidov arkticheskikh morei. I. Gidroidy Belogo morya u Beregov Solovetskikh ostrovov. Matériaux relatifs à la faune des polypes hydriques des mers arctiques. I. Les Hydriques de la mer Blanche le long du littoral des îles Solowetsky. - Trudy Obshch. Ispyt. Prir. imp. Khar'kov Univ., 36(1): 3-268, pls. 1-5. (Russian).
- 232a. Allman, G.J., 1863. Notes on the Hydroida. 1. On the structure of *Corymorpha nutans*. 2. Diagnoses of new species of *Tubularidae* obtained, during the autumn

- of 1862, on the coasts of Shetland and Devonshire. - *Ann. Mag. nat. Hist.*, (3)11: 1-12.
233. Fraser, C. McLean, 1937b. Hydroids of the Pacific coast of Canada and the United States. The University of Toronto Press, Toronto: 1-208.
234. Fraser, C. McLean, 1944a. Hydroids of the Atlantic coast of North America: 1-45l. The University of Toronto Press, Toronto.
235. Wright, T.S., 1858. Observations on British Zoophytes. - *Proc. R. Soc. Edinburgh*, 1: 253-258; 338-342; 447-455, pls. 13-15, 19-24.
236. Arai, M.N. & A. Brinckmann-Voss, 1980a. Hydromedusae of British Columbia and Puget Sound. - *Can. Bull. Fish. aquat. Sci.* 204: 1-192, figs. 1-73.
237. Bouillon, J., 1984a. Révision de la famille des Phialuciidae (Kramp, 1955) (Leptomedusae, Hydrozoa, Cnidaria), avec un essai de classification des Thecatae-Leptomedusae. - *Indo-Malayan Zool.*, 1(1): 1-24.
238. Sars, G.O., 1874. Bidrag til Kundskaben om Norges Hydroider. - *Forh. Vidensk Selsk. Kristiania*, 1873: 91-150, pls. 2-5.
239. Hincks, T., 1853. Further notes on British zoophytes, with descriptions of new species. - *Ann. Mag. Nat. Hist.*, (2) 11: 178-185. .
240. Cornelius, P.F.S., 1975. A revision of the species of Lafoeidae and Haleciidae (Coelenterata: Hydroida) recorded from Britain and nearby seas. - *Bull. Br. Mus. nat. Hist., Zool.* 28(8): 373-426.
241. Boschma, H., 1956e. Milleporina and Stylasterina. In: R.C. Moore, ed., *Treatise on Invertebrate Paleontology*, part F, Coelenterata: F99-F106, figs. 75-85.
242. Rees, W.J. & W. Vervoort, 1987. Hydroids from the John Murray Expedition to the Indian Ocean, with revisory notes on *Hydrodendron*, *Abietinella*, *Cryptolaria* and *Zygophylax* (Cnidaria: Hydrozoa). - *Zool. Verh., Leiden*, 237: 1-209.
243. Svoboda, A., 1979. Beitrag zur Okologie, Biometrie und Systematik der Mediterranen *Aglaophenia* Arten (Hydroidea). - *Zool. Verh., Leiden* 167: 1-114.
244. Svoboda, A. & P.F.S. Cornelius, 1991. The European and Mediterranean species of *Aglaophenia* (Cnidaria: Hydrozoa). - *Zool. Verh., Leiden* 274: 1-72.
245. Ramil, F. & W. Vervoort, 1992. Report on the Hydroida collected by the "BALGIM" expedition in and around the Strait of Gibraltar. - *Zool. Verh., Leiden* 277: 3-262.

246. Vervoort, W., 1968. Report on a collection of Hydroida from the Caribbean region, including an annotated checklist of Caribbean hydroids. - Zool. Verh., Leiden 92: 1-124, figs. 1-41.
247. Medel Soteras, M.D., F.J. García & J.C. García-Gómez, 1991. La familia Sertulariidae (Cnidaria: Hydrozoa) en el estrecho de Gibraltar y la península ibérica: Aspectos taxonómicos y zoogeográficos. - Cah. Biol. mar., 32(4): 503-543.
248. Ramil, F., J. Parapar & W. Vervoort, 1992. The genus *Sertularella* Gray, 1848 (Cnidaria: Hydrozoa) along the coasts of Galicia (Spain). - Zool. Meded., Leiden 66: 493-524.
249. Cornelius, P.F.S., 1979. A revision of the species of Sertulariidae (Coelenterata: Hydroida) recorded from Britain and nearby seas. - Bull. Br. Mus. nat. Hist., Zool., 34(6): 243-321.
250. Bouillon, J., 1985a. Essai de classification des Hydropolypes - Hydroméduses (Hydrozoa-Cnidaria). - Indo-Malayan Zool., 2(1): 29-243.
251. Cornelius, P.F.S., 1982. Hydroids and medusae of the family Campanulariidae recorded from the eastern North Atlantic, with a world synopsis of genera. - Bull. Br. Mus. nat. Hist., Zool. 42(2): 37-148.
252. Cornelius, P.F.S. & C. Östman, 1987. Redescription of *Laomedea exigua* M. Sars, a hydroid new to Scandinavia, with comments on its nematocysts, life cycle and feeding movements. - Zoologica Scr., 16(1): 1-8.
253. Hamond, R., 1957. Notes on the Hydrozoa of the Norfolk coast. - J. Linn. Soc., Zool., 43(291): 294-324.
254. Broch, H., 1924. 1. Ordnung: Hydroida. 2. Ordnung: Trachylina. In: W. Kükenthal & Th. Krumbach (eds) Handbuch der Zoologie, 1: 422-461, figs. 381-461.
255. Laubenfels, M.W. de, 1936. A discussion of the sponge fauna of the Dry Tortugas in particular and the West Indies in general, with material for revision of the families and orders of the porifera. Pap. Tortugas Lab. Carn. Instr. 30: 1-225.
256. Vosmaer, G.C.J., 1933-1935. The sponges of the bay of Naples vol. 1-3. The Hague, Martinus Nijhoff. pp 1-875.
257. Stephens, J., 1917. Sponges collected by the dredging expeditions of the Royal Irish Academy and Royal Dublin Society. Dublin Proc. R. Irish Acad. 34B 1: 1-16.

258. Lundbeck, W., 1905. Porifera (Part ii), Desmacidonidae (pars). Danish Ingolf Exp. 6(2): 1-219.
259. Thiele, J., 1903. Beschreibung einigen unzureichend bekannten monaxonen Spongien. Arch. Naturg. 69(1): 375-398.
260. Topsent, E., 1901. Considération sur la faune des spongiaires du Côtes d'Algérie. Eponges de la calle. Arch. Zool. exp. (3)9: 327-370.
261. Topsent, E., 1895. Etude monographique des Spongiaires de France. II. Carnosa. Arch. Zool. exp. (3 ser.) 3: 493-590.
262. Topsent, E., 1892. Contribution à l'étude des spongiaires de l'Atlantique nord. Résultats des Campagnes scientifiques accomplies sur son Yacht par Albert I 2: 1-165.
263. Carter, H.J., 1879. On a new species of excavating sponge (*Alectona millari*); and on a new species of *Rhaphidotheca* (*R. affinis*). J.R. Micrt. Soc. 2: 493.
264. Michelin, J.L.H., 1845. Essai d'une faune de l'île Maurice, publiée avec les matériaux et les notes laissées par J. Desjardins, sous la direction et par les soins de M.F.E. Guérin-Méneville.- Zoophytes Echinodermata et Stellerides. Paris, pp 1-27.
265. Pax, F., 1928. Anthozoa. Tierw. Deutschl. 4: 189-240.
266. King, P.E., 1974. British seaspiders. Syn. Br. Fauna (n.s.) 5: 1-68.
267. Leatherwood, S. & R.R. Reeves, 1983. The Sierra Club Handbook of Whales and Dolphins. Sierra Club Books, San Francisco. i-xviii, 1-302.
268. Corbet, G.B. & J.E. Hill, 1991. A world list of mammalian species (3ed). Nat. Hist. Mus. Publ. Oxford University Press. pp. 1-143.
269. Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.M.B. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Wet. Bibl. Kon. Ned. natuurh. Ver. 56: 1-366.
270. Reeves, R.R., B.S. Stewart & S. Leatherwood, 1992. The Sierra Club Handbook of Seals and Sirenians. Sierra Club Book.-San Francisco i-xvi, 1-359.
271. Barnard, J, R.J. Menzies & M.C. Bacescu, 1962. Abyssal Crustacea. pp. 1-222.
272. Bresciani, J & J. Lützen, 1975. *Melinnacheres ergasiloides* M. Sars, a parasitic copepod of the polychaete *Melinna cristata*, with notes on multiple infections caused by annelidicolous copepods. *Ophelia* 13 (1-2): 31-41.

273. Zyurin, A.A., 1990. Studies on burrowing spiders of the family Lycosidae (Aranea). I. Preliminary data on structure and functional features. *Acta Zool. Fenn.* 190:419-422.
274. Eschmeyer, W.N., 1990. Catalog of the genera of recent fishes. California Academy of Sciences, San Francisco, pp 1-697.
275. Sars, G.O., 1928. Ostracoda. An account of the Crustacea of Norway 9: 1-277.
276. Howard, R. & A. Moore, 1991. A complete checklist of the birds of the world (second edition). Academic press. pp i-xxxiv, 1-622.
277. Duuren, L., van, E.J. IJendoorn & E.R. Osieck, 1988. Voorlopige naamlijst van Holarctische vogels. *Ned. Ver. Besch. Vogels, Zeist.* (ongepagineerd).
278. Neale, J.W., 1969. The taxonomy, morphology and ecology of recent Ostracoda. pp 1-533. Oxford Univers. Press.
279. Nijssen, H. & S.J. de Groot, 1987. De vissen van Nederland. *Natuurh. Bibliotheek Kon. Ned. natuurh. ver.* 43: 1-224.
280. Wheeler, A., 1978. Key to the fishes of Northern Europe. Fredrick Warne, London. pp i-xix, 1-380.
281. Pierrot-Bults, A.C. & K.C. Chidgey, 1988. Chaetognatha. *Syn. Brit. Fauna (n.s.)* 39: 1-66.
282. Deevey, G.B., 1970. Pelagic ostracods of the Sargasso Sea of Bermuda. *Bull. Peabody Museum Nat. Hist.* 26: 1-125.
283. Frans, V., 1927. Branchiostoma. *Tierw. Nord- und Ostsee XIIb:*1-46.
284. Knudsen, J., 1970. The systematics and biology of abyssal and hadal Bivalvia. *Galathea Report* 11: 7-236.
285. Reynolds, J.W. & D.G. Cook, 1976. *Nomenclatura Oligochaetologica.* pp. i-xi, 1-217. Univ. of New Brunswick, Canada.
- 286a. Holthe, T., 1986. Polychaeta Terebellomorpha. *Marine Invertebrates of Scandinavia* 7: 1-194.
- 286b. Stock, J.H., 1952. Revision of the European representatives of the genus *Callipalene* Flynn. *Beaufortia* 1(13): 1-15.
287. Kabata, Z., 1992. Copepods Parasitic on Fishes. *Syn. Br. Fauna (n.s.)* 47: 1-264

288. Gotto, V., 1993. Commensal and Parasitic Copepods associated with Marine Invertebrates (and whales). *Syn. Br. Fauna (n.s.)* 46: 1-265.
289. Holthuis, L.B., 1967. Stomatopoda I. *Crustaceorum Catalogus I*: 1-28.
290. Pettibone, M. H., 1963. Marine Polychaete worms of the New England Region. 1. Aphroditidae through Trochochaetidae. *Bull. U.S. Nat. Mus.* 227: 1-356.
291. Wolf, P.S., 1986. Three new species of Dorvilleidae (Annelida: Polychaeta) from Puerto Rico and Florida and a new genus for Dorvilleids from Scandinavia and North America. *Proc. Biol. Soc. Wash.* 99(4): 627-638.
292. McMillan, N.F., 1968. *British shells*. pp i-xii, 1-196. F. Warne, London
293. Pruvot-Fol, A., 1954. Mollusques opisthobranches. *Faune de France* 58: 1-460.
294. Russell, H.D., 1971. *Index Nudibranchia. A catalog of the literature 1554-1965*. pp. i-iv, 1-141. Delaware Museum of Natural History.
295. Nordsieck, F., 1982. *Die europäische Meeres-Gehäuseschnecken (Prosobranchia)*. pp 1-539. Gustav Fischer, Frankfurt.
296. Vaught, K.C., 1989. *A classification of the living Mollusca*. pp i-xii, 1-195. American Mal. Inc., Melburne.
297. Sabelli, B., R. Giannuzzi-Savelli & D. Bedulli, 1990-1992. *Annotated checklist of Mediterranean marine Mollusks vol. 1-3*. pp. i-xiv, 1-781. Società Italiana di Malacologia.
298. McKay, D.W., 1974. Pteropods of Scottish and adjacent waters. *J. of Conchology* 28(3): 179-183.
299. Smith, S.M., 1971. *Rissoa violacea* Desmarest, *Rissoa lilacina* Récluz, *Rissoa rufilabrum* Alder and *Rissoa porifera* Lovén and their distribution in British and Irish waters. *J. of Conchology* 27(4): 235-248.
300. Illies, J. (ed.), 1978. *Limnofauna Europaea. A checklist of the animals inhabiting European inland waters, with accounts of their distribution and ecology (except Protozoa)*. pp. i-xvii, 1-532. Gustav Fischer Verlag, New York (second revised enlarged edition).
301. Mol, A.W.M., 1984. *Limnofauna Neerlandica. Een lijst van meercellige ongewervelde dieren aangetroffen in binnenwateren van Nederland*. *Nieuwsbrief European Invertebrate Survey - Nederland* 15: 1-124.
302. Land, J. van der, 1994. *Persoonlijke mededelingen*.

303. Bongers, T., 1987. De Nematoden van Nederland. Een identificatietabel voor de in Nederland aangetroffen zoetwater en bodembewonende Nematoden. Natuurhistorische Bibliotheek van de KNNV 46: 1-408.
304. Land, J. van der, 1963. The Tardigrada of the Netherlands. A review of records from the literature and a revision of the Loman collection. Zool. Mededelingen 38(11): 195-206.
305. Prud'homme van Reine, W.J., 1969. Wat vind ik in sloot en plas. 152 pp. Zutphen. 8e druk.
306. Dankers, N, H. Kühl & W.J. Wolff (ed.). Invertebrates of the Waddensea. Final report of the section "Marine Zoology" of the Wadden Sea Working Group. Report 4: 12-60.
307. Hammen, H. van der, 1994. Aanvullingen IAWM-lijst. Persoonlijke mededeling.
308. Steenbergen, H.A., 1993. Macrofauna-atlas van Noord-Holland. Verspreidingskaarten en responsies op milieufactoren van de ongewervelde waterdieren. Provincie Noord-Holland, Dienst Ruimte en Groen. 651 pp.
309. Fortuin, A.W. & E.B.M. Brummelhuis, 1990. Macrozoöbenthos van het Veerse Meer in 1989. Rapporten en verslagen DIHO 1990-16: 1-26.
310. Fortuin, A.W. & H.C. Altena, 1990. Macrozoöbenthos in het Grevelingenmeer: bestandsopname in voorjaar 1989. Rapporten en verslagen DIHO 1990-15: 1-41.
311. Krebs, B.P.M., 1990. Aquatische macrofauna van binnendijkse wateren in het Deltagebied. Deel 4: Schouwen-Duiveland. Rapporten en verslagen DIHO 1990-07: 1-124.
312. Craeymeersch, J.A., J. Buijs, R. Brand, A. Hannewijk, W. Sijm & E. Stikvoort, 1990. Benthosonderzoek in relatie tot abiotische dynamiek. Het macrobenthos van de Voordelta. Interimrapportage juli 1989. Rapporten en verslagen DIHO 1990-04: 1-72.
313. Lambeck, R.H.D., E.G.J. Wessel & A. Hannewijk, 1989. Macrozoöbenthos in het Grevelingenmeer: een bestandsopname in voorjaar 1988. Rapporten en verslagen DIHO 1989-5: 1-46.
314. Craeymeersch, J.A., J. Buijs, G. de Smet, A. Engelberts, A. Hannewijk & W. Sijm, 1989. Benthosonderzoek in relatie tot abiotische dynamiek. Macro- en meiobenthos van de Voordelta. Interimrapportage juli 1988. Rapporten en verslagen DIHO 1989-4: 1-98.

315. Revis, N.J.P. & C. Bakker, 1988. Zooplankton van het Veerse meer in 1987. Rapporten en verslagen DIHO 1988-5: 1-78.
316. Hummel, H., R.H. Bogaards & L. de Wolf, 1985. De verspreiding van Ciripedia, Mysidacea, Isopoda en Amphipoda in het Deltagebied voor de afsluitingen. Rapporten en verslagen DIHO 1985-11: 1-11.
317. Hummel, H., R.H. Bogaards & L. de Wolf, 1985. De verspreiding van zoetwater- en landslakken (Gastropoda) in het Deltagebied voor de afsluitingen. -en- De verspreiding van slakken (Gastropoda) in het zoute en brakke water van het Deltagebied voor de afsluitingen. Rapporten en verslagen DIHO 1985-10: 1-7, 1-7
318. Krebs, B.P.M., 1985. Aquatische macrofauna van binnendijkse wateren in het Deltagebied. Deel 3: Noord-Beveland, Tholen en St. Philipsland. Rapporten en verslagen DIHO 1985-9: 1-58.
319. Krebs, B.P.M., 1984. Aquatische macrofauna van binnendijkse wateren in het Deltagebied. Deel 2: Zeeuws-Vlaanderen, oostelijk deel. Rapporten en verslagen DIHO 1984-2: 1-124.
320. Tabellenserie van de Strandwerkgemeenschap. No. 1 - 28.
321. Wetenschappelijke mededelingen van de KNNV. No. 8, 19, 21, 38, 39, 42, 46, 73, 77, 84, 92, 103, 105, 110, 111, 115, 127, 132, 138, 139, 145, 154, 158, 179, 183.
323. Henderson, P.A., 1990. Freshwater Ostracods. Synopses of the British Fauna (N.S.) 42: 1-228.
324. Hartmann, G. & H.S. Puri, 1974. Summary of Neontological and Paleontological classification of Ostracoda. Mitt. Hamburg. zool. Mus. Inst. 70: 7-73.
325. Krebs, B.P.M., 1981. Aquatische macrofauna van binnendijkse wateren in het Deltagebied. Deel 1: Zuid-Beveland. Rapporten en verslagen DIHO 1981-8: 1-158.
326. Fortuin, A.W., 1981. Samenstelling, verspreiding, aantallen en biomassa van het macrozoobenthos in het Volkerak-Oosterschelde estuarium in de periode 1959 t/m 1976. Rapporten en verslagen DIHO 1981-6: 1-237.
327. Doornbos, G., F.Twisk, K.F. Vaas & P. de Koeijer, 1981. De visfauna van de open Oosterschelde. Een inventarisatie over de periode 1960-1976. Rapporten en verslagen DIHO 1981-5: 1-55.

328. Bogaards, R.H., J.W. Francke & S. Parma, 1981. Morfometrisch, chemisch en biologisch onderzoek in Nederlandse brakwaterplassen. 2. De krekens bij Vlissingen, Ritthem en Veere. Rapporten en verslagen DIHO 1981-3: 1-48.
329. Verdonschot, P.F.M., 1980. Aquatische Oligochaeta. 2. Brakke binnenwateren. Rapporten en verslagen 1980-11: 1-128.
330. Verdonschot, P.F.M., 1980. Aquatische Oligochaeta. 3. Het Deltagebied. Rapporten en verslagen 1980-9: 1-115.
331. Weeber, I.J., 1980. Samenstelling en verspreiding van het makrozoobenthos in de Grevelingen voor de afsluiting van de Noordzee. 1. De periode 1960-1963. Rapporten en verslagen DIHO 1980-5: 1-75.
332. Sandee, A.J.J., P.de Koeyer & R.H. Bogaards, 1980. Inventarisatie van een aantal sublitorale dier- en plantensoorten van de Oosterschelde in de zomer van 1979. Rapporten en verslagen DIHO 1980-4: 1-114.
333. Elgershuizen, J.H.B.W., C. Bakker & P.H. Nienhuis, 1979. Inventarisatie van aquatische planten en dieren in de Oosterschelde. Rapporten en verslagen DIHO1979-3: 1-105.
334. Weeber, I.J., 1979. Typologie van een aantal zeeuwse binnenwateren, voornamelijk sloten en watergangen, op grond van de soortensamenstelling van hun makrofauna. Rapporten en verslagen DIHO 1979-2: 1-102.
335. Bogaards, R.H., J.W. Francke & S. Parma, 1978. Fysisch, chemisch, biologisch en morfometrisch onderzoek in Nederlandse brakwaterplassen, 1. De kreek bij Westkapelle. Rapporten en verslagen DIHO 1978-10: 1-58.
336. Bogaards, R.H., P. de Koeyer, A.J.J. Sandee, C.H. Borghouts & W.J. Wolff, 1973. Inventarisatie van enkele macrobenthos soorten in het Oosterscheldegebied in 1972. Rapporten en verslagen DIHO 1973-7: 1-23.
337. Paarlberg, A. & H.H. Tolkamp, 1990. Macrofauna van de Zuidlimburgse beken. In: T. de Graaf & B.G. Graatsma (ed.). Beken en beekdalen in Zuid-Limburg. De betekenis van de Zuidlimburgse beken en beekdalen voor natuur, landschap en cultuurhistorie, nu en in de toekomst. Publicatie van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. pp. 69-79.
338. Mansfeld, M.J.M. van, 1978. Verandering in de samenstelling van het zoobenthos van het zachte substraat in het Veerse Meer sinds 1959. Studentenverslagen DIHO D2-1978: 1-100.
339. Tramper, N.M., 1979. Veedrinkputten als instabiel aquatische oecosystemen. Een onderzoek naar de makrofauna en de daarop van invloed zijnde

- milieufactoren van Zeeuwse veedrinkputten. Studentenverslagen DIHO D2-1979: 1-74.
340. Hermans, J.T., R. Gubbels, F. Schepers & R. Schols, 1990. Het belang van de Zuidlimburgse beken voor de fauna. In: T. de Graaf & B.G. Graatsma (ed.). *Beken en beekdalen in Zuid-Limburg*. Publicatie van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. pp. 35-68.
341. Valentijn, P., 1981. Fluctuaties in aantallen en biomassa van Polychaeten op een drietal stations in de Grevelingen, met speciale aandacht voor de populatiestructuur van de kleinere abundante soorten. Studentenverslagen DIHO D1: 1-104.
342. Holtman, S.E., Y.C.M. van Scheppingen & A. Groenewold, 1990. Biomonitoring van het zoobenthos in de zuidelijke Noordzee, voorjaar 1990. Deelrapport monitoring MILZON BENTHOS. Rijkswaterstaat Directie Noorzee. 15 pp., 13 tabs, 29 fig., bijlage.
343. Scheppingen, Y. van & A. Groenewold, 1990. De ruimtelijke verspreiding van het benthos in de zuidelijke Noordzee. De Nederlandse kustzone, overzicht 1988-1989. MILZON-BENTHOS rapport 90-03: 1-27, tab. 1-13, fig. 1-75.
344. Vincx, M., P. Meire & C. Heip, 1990. The distribution of nematodes communities in the Southern Bight of the North Sea. *Cahiers de biologie marine* 31(1): 107-129.
345. Holthuis, L.B., 1969. Enkele interessante Nederlandse Crustacea. Bijdrage tot de faunistiek van Nederland 1. In: *Zoologische Bijdragen RMNH* 11: 34-48.
346. Holthuis, L.B., 1978. Cymothoide Isopoden van de Nederlandse kust en de Zuidelijke Noordzee. Bijdragen tot de faunistiek van Nederland 5. In: *Zoologische Bijdragen RMNH* 23: 28-33.
347. Holthuis, L.B. & G.R. Heerebout, 1972. Vondsten van de zeepok *Balanus tintinnabulum* (Linnaeus, 1758) in Nederland. Bijdragen tot de faunistiek van Nederland 2. In: *Zoologische Bijdragen RMNH* 13: 24-31.
348. Velde, G. van der & P.J.G. Polderman, 1972. De Kleine koornaarvis, *Atherina mochon Valenciennes, 1835*, in Nederland (Pisces, Atherinidae). Bijdragen tot de faunistiek van Nederland 2. In: *Zoologische bijdragen RMNH* 13: 37-40.
349. Polderman, P.J.G., 1972. Enige nieuwe vonsten van Halacaridae in Nederland. Bijdragen tot de faunistiek van Nederland 2. In: *Zoologische bijdragen RMNH* 13: 41-42.

350. Young, J.O., 1972. The Turbellaria of some Friesland lakes with incidental records of Gastropoda and Hirudinea. *Bijdragen tot de faunistiek van Nederland 2*. In: *Zoologische bijdragen RMNH 13*: 59-70.
351. Baan, S.M. van der & L.B. Holthuis, 1972. Short note on the occurrence of Cumacea in the surface plankton collected at "Texel" lightship in the Southern North Sea. *Bijdragen tot de faunistiek van Nederland 2*. In: *Zoologische bijdragen RMNH 13*: 71-74.
352. Berge Henegouwen, A.L. van & G. van der Velde, 1975. De waarde van de Kagerplassen, vastgesteld aan de hand van de macrofauna, in het bijzonder die van de oevers. *Bijdragen tot de faunistiek van Nederland 3*. In: *Zoologische bijdragen RMNH 17*: 4-21.
353. Boer, P., 1975. De harders *Chelon labrosus* en *Liza ramada* bij 't Horntje - Texel. *Bijdragen tot de faunistiek van Nederland 3*. In: *Zoologische bijdragen RMNH 17*: 22-28.
354. Boeseman, M., 1975. Enige faunistische en nomenclatorische notities betreffende vissen uit Nederland en de nabije Noordzee. *Bijdragen tot de faunistiek van Nederland 3*. In: *Zoologische bijdragen 17*: 44-47.
355. Boeseman, M., 1975. De Nederlandse Meerval, *Silurus glanis* Linnaeus. *Bijdragen tot de faunistiek van Nederland 3*. In: *Zoologische bijdragen RMNH 17*: 48-62.
356. Holthuis, L.B., 1975. De mariene isopode *Cymodoce truncata* Leach, 1814, in Nederland gevonden. *Bijdragen tot de faunistiek van Nederland 3*. In: *Zoologische bijdragen RMNH 17*: 65-67.
357. Hoogmoed, M.S., 1975. On the presence of *Rana ridibunda ridibunda* Pallas in the Netherlands. *Bijdragen tot de faunistiek van Nederland 3*. In: *Zoologische bijdragen RMNH 17*: 72-76.
358. Wolff, W.J. & H. Stegenga, 1975. *Hesionura augeneri*, *Goniadella bobretzkii*, and *Parapodrilus psammophilus* (Annelida, Polychaeta) new to the Netherlands. *Bijdragen tot de faunistiek van Nederland 3*. In: *Zoologische bijdragen RMNH 17*: 82-87.
359. Geelen, J.F.M., 1978. The distribution of the crayfishes *Orconectes limosus* (Rafinesque) and *Astacus astacus* (L.) (Crustacea, Decapoda) in the Netherlands. *Bijdragen tot de faunistiek van Nederland 5*. In: *Zoologische bijdragen RMNH 23*: 4-19.
360. Buizer, D.A.G., 1978. First autochthonous records of *Balanus perforatus* Bruguière (Cirripedia Balanomorpha) and *Conchoderma auritum* (L.) (Cirripedia

- Lepadomorpha) in the coastal waters of the Netherlands. Bijdragen tot de faunistiek van Nedreland 5. In: Zoologische bijdragen RMNH 23: 34-37.
361. Jacobs, R.P.W.M. & F.A.A. Dubbers, 1980. New records of *Malacoceros fuliginosus* (Claparède, 1869) (Polychaeta, Spionidae) from the Netherlands. Bijdragen tot de faunistiek van Nederland 8. In: Zoologische bijdragen RMNH 27: 4-8.
362. Adema, J.P.H.M., 1982. *Astacus leptodactylus* Eschscholz introduced in the Netherlands. Bijdragen tot de faunistiek van Nederland 9. In: Zoologische bijdragen RMNH 28: 5-7.
363. Adema, J.P.H.M., F. Creutzberg & G.J. van Noort, 1982. Notes on the occurrence of some poorly known Decapoda (Crustacea) in the Southern North Sea. Bijdragen tot de faunistiek van Nederland 9. In: Zoologische bijdragen RMNH 28: 9-32.
365. Pinkster, S. & D. Platvoet, 1986. De vlokreeften van het Nederlandse oppervlaktewater. Wetenschappelijke mededelingen KNNV 172: 1-44.
366. Noort, G.J. van, F. Creutzberg & R. Dapper, 1982. "Aurelia"-cruise reports on the benthic fauna of the Southern North Sea. Report 6: Trawl survey september-november 1975. Interne verslagen NIOZ 1982-7: 1-68.
367. Kraak, M.H.S. & C. Davids, 1991. The effect of the parasite *Phyllodistomum macrocotyle* (Trematoda) on heavy metal concentrations in the freshwater mussel *Dreissena polymorpha*. Netherlands journal of zoology 41(4): 269-276.
368. Buizer, B., 1991. De Zwarte Vis (*Centrolophus niger*) bij Huisduinen op het strand. *Natura* 88(8): 203-205.
369. Timmermans, G., 1993. De "wilde" Brulkikker in de buurt van Amsterdam. *Natura* 90(4): 83-85.
370. Wasscher, M. & M. Soesberger, 1993. Drie matig voedselrijke wateren in Twente. *Natura* 90(9): 199-204.
371. Fonds, M., 1964. The occurrence of *Gobius pictus* Malm and *Onos septentrionalis* Collett in the Dutch Waddensea. *Neth. J. Sea Research* 2(2): 250-257.
372. Hartog, C. den, 1964. The Amphipods of the Deltaic region of the region of the rivers Rhine, Meuse and Scheldt in relation to the hydrography of the area. 3. The Gammaridae. *Neth. J. Sea Research* 2(3): 407-457.
373. Baan, S.M. van der & L.B. Holthuis, 1966. On the occurrence of Stomatopoda in the North Sea, with special reference to larvae from the surface plankton near lightship "Texel". *Neth. J. Sea Research* 3(1): 1-12.

374. Baan, S.M. van der, 1967. *Pelagia noctiluca* (Forskäl) collected off the Dutch coast. *Neth. J. Sea Research* 3(4): 601-604.
375. Wolff, W.J., 1968. The Echinodermata of the estuarine region of the rivers Rhine, Meuse, and Scheldt, with a list of the species occurring in the coastal waters of the Netherlands. *Neth. J. Sea Research* 4(1): 59-85.
376. Jebram, D., 1968. Zur Bryozoen-Fauna der Niederlande. *Neth. J. Sea Research* 4(1): 86-94.
377. Baan, S.M. van der & L.B. Holthuis, 1969. Second note on the occurrence of stomatopod larvae in the North Sea near the lightship "Texel". *Neth. J. Sea Research* 4(3): 350-353.
378. Baan, S.M. van der & L.B. Holthuis, 1969. On the occurrence of Isopoda in the surface plankton in the North Sea near the lightship "Texel". *Neth. J. Sea Research* 4(3): 354-363.
379. Baan, S.M. van der & L.B. Holthuis, 1969. On the occurrence of Euphasiacea in the surface plankton near the lightship "Texel" in the southern North Sea. *Neth. J. Sea Research* 4(3): 364-371.
380. Schrieken, B. & C. Swennen, 1969. *Atherina mochon* Cuv., a second species of sand smelt (Pisces, Atherinidae) from Dutch coastal waters. *Neth. J. Sea Research* 4(3): 372-375.
381. Eisma, D. & W.J. Wolff, 1970. The distribution of *Branchiostoma lanceolatum* (Cephalochordata) in the coastal waters of the Netherlands and the southern North Sea. *Neth. J. Sea Research* 5(1): 101-107.
382. Wolff, W.J. & A.J.J. Sandee, 1971. Distribution and ecology of the Decapoda Reptantia of the estuarine area of the rivers Rhine, Meuse and Scheldt. *Neth. J. Sea Research* 5(2): 197-226.
383. Baan, S.M. van der & L.B. Holthuis, 1971. Seasonal occurrence of Mysidacea in the surface plankton of the southern North Sea near the "Texel" lightship. *Neth. J. Sea Research* 5(2): 227-239.
384. Eisma, D., 1966. The distribution of benthic marine molluscs off the main Dutch coast. *Neth. J. Sea Research* 3(1): 107-163.
385. Swennen, C. & H. L. Ching, 1974. Observations on the trematode *Parvatrema affinis*, causative agent of crawling tracks of *Macoma balthica*. *Neth. J. Sea Research* 8(1): 108-116.

386. Wolff, W.J., A.J.J. Sandee & H. Stegenga, 1974. *Halammohydra vermiformis* and *H. coronata* (Hydrozoa), new to the fauna of the Netherlands. *Neth. J. Sea Research* 8(4): 407-409.
387. Bakker, C. & N. de Pauw, 1975. Comparison of plankton assemblages of identical salinity ranges in estuarine tidal, and stagnant environments 2. *Zooplankton. Neth. J. Sea Research* 9(2): 145-165.
388. Boaden, P.J.S., 1976. Soft meiofauna of sand from the Delta region of the Rhine, Meuse an Scheldt. *Neth. J. Sea Research* 10(4): 461-471.
389. Wolff, W.J., 1976. Distribution of Pantopoda in the estuarine area in the southwestern part of the Netherlands. *Neth. J. Sea Research* 10(4): 472-478.
390. Buizer, D.A.G. & R.W.M. van Soest, 1977. *Mycale micracanthoxea* nov. spec. (Porifera, Poecilosclerida) from the Netherlands. *Neth. J. Sea Research* 11(3-4): 297-304.
391. Swennen, C., H.J.L. Heessen & A.W.M. Höcker, 1979. Occurrence and biology of the trematodes *Cotylurus* (*Ichthyocotylurus*) *erraticus*, *C. (I.) variegatus* and *C. (I.) platycephalus* (Digenea: Strigeidae) in the Netherlands. *Neth. J. Sea Research* 13(2): 161-191.
392. Wolff, W.J., A.J.J. Sandee & H. Stegenga, 1980. The Archiannelida of the estuarine area of the rivers Rhine, Meuse and Scheldt, with some remarks on their ecology. *Neth. J. Sea Research* 14(1): 94-101.
393. Schiedges, K.-L., 1980. Morphological and systematic studies of an *Autolytus* population (Polychaeta, Syllidae, Autolytinae) from the Oosterschelde estuary. *Neth. J. Sea Research* 14(2): 208-219.
394. Lacourt, A.W., 1978. De Nederlandse mosdiertjes - Bryozoa (Ectoprocta, Gymnolaemata). *Wet. meded. KNNV* 129: 1-21.
395. Bongers, T., 1983. Bionomics and reproduction cycle of the nematode *Leptosomatum bacillatum* living in the sponge *Halichondria panicea*. *Neth. J. Sea Research* 17(1): 39-46.
396. Willems, K.A., Y. Sharma, C. Heip & A.J.J. Sandee, 1984. Long-term evolution of the meiofauna at a sandy station in lake Grevelingen, The Netherlands. *Neth. J. Sea Research* 18(3-4): 418-433.
397. Huys, R., R.L. Herman & C. Heip, 1986. Seasonal fluctuations in vertical distribution and breeding activity of a subtidal harpacticoid community in the Southern Bight, North Sea. *Neth. J. Sea Research* 20(4): 375-383.

398. Baretta, J.W. & J.F.P. Malschaert, 1988. Distribution and abundance of the zooplankton of the Ems estuary (North Sea). *Neth. J. Sea Research* 22(1): 69-81.
399. Borgsteede, F.H.M., E. van den Broek & C. Swennen, 1988. Helminth parasites of the digestive tract of the Oystercatcher, *Haematopus ostralegus*, in the Wadden Sea, The Netherlands. *Neth. J. Sea Research* 22(2): 171-174.
400. Dekker, R., 1989. The macrozoobenthos of the subtidal western Dutch Wadden Sea. 1. Biomass and species richness. *Neth. J. Sea Research* 23(1): 57-68.
401. Mees, J. & O. Hamerlynck, 1992. Spatial community structure of the winter hyperbenthos of the Schelde estuary, The Netherlands, and adjacent coastal waters. *Neth. J. Sea Research* 29(4): 357-370.
402. Michaelis, H., H. Fock, M. Grotjahn & D. Post, 1992. The status of the intertidal zoobenthic brackish-water species in estuaries of the German Bight. *Neth. J. Sea Research* 30: 201-207.
403. Bouwman, L.A., 1981. A survey of Nematodes from the Ems Estuary. Part 1: Systematics. *Zool. Jb. Syst.* 108: 335-385.
404. Romeyn, K. & L.A. Bouwman, 1983. Food selection and consumption by estuarine nematodes. *Hydrobiological bulletin* 17(2): 103-109.
405. Es, F.B. van, M.A. van Arkel, L.A. Bouwman & G.J. Schröder, 1980. Influence of organic pollution on bacterial macrobenthic and meiobenthic populations in intertidal flats of the Dollard. *Neth. J. Sea Research* 14(3-4): 288-304.
406. Essink, K. & H.L. Kleef, 1988. *Marenzelleria viridis* (Verrill, 1873) (Polychaeta: Spionidae): a new record from the Ems estuary (The Netherlands/Federal Republic of Germany). *Zool. Bijdrage RMNH* 38: 1-13.
407. Zaneveld, J.S., 1938. Marine Gastrotricha and Kinorhyncha from Scheveningen. *Zool. Med. RMNH* 20: 257-262.
408. Bakker, C., 1964. Planktonuntersuchungen in einem holländischen Meeresarm vor und nach der Abdeichung. *Helgol. Wiss. Meeresunters.* 10(1-4): 456-472.
409. Huys, R. & S. Conroy-Dalton, 1993. *Willemsia* gen. nov. and *Boreopontia* Willems, 1981 revisited (Harpacticoidea: Cyliandropsyllidae). *Sarsia* 78(3-4): 273-300.
410. Moorsel, G.W.N.M. van, 1994. Pers. mededelingen. (Bureau Waardenburg).
411. Adema, J.P.H.M., 1993. Onbekend maakt onbemind. 1. Phoronida. *Zeepaard* 53(6): 141-146.

412. Hondt, J.C. d' & G.C. Cadée, 1994. *Bugula stolonifera* nieuw voor Nederland en enkele andere Bryozoën van Texel. *Zeepaard* 54(2): 33-37.
413. Boer, T. de, 1994. *Lepton squamosum* (Montagu,1803) en andere schelpen uit de zandsuppletie te Domburg. *Zeepaard* 54(2): 38-40.
414. Verkuil, J., 1994. C.S.-verslag. *Zeepaard* 54(1): 4-8.
415. Lucas, J., 1994. Hoek van Holland, 16 november 1993. *Zeepaard* 54(1): 13-15.
416. Faasse, M., 1993. De Nederlandse kelkwormen. *Zeepaard* 53(5): 104-109.
417. Verkuil, J., 1993. C.S.-verslag. *Zeepaard* 53(5): 110-114.
418. Dekker, R., 1993. De vondsten van zeenaaktslakken van de afgelopen periode (10). *Zeepaard* 53(4): 86-92.
419. Verkuil, J., 1993. C.S.-verslag. *Zeepaard* 53(6): 135-140.
420. Verkuil, J., 1993. C.S.-verslag. *Zeepaard* 53(3): 57-61.
421. Velde, G. van der, M. van der Gaag & H.A. ten Hove, 1993. De exotische Trompetkalkkokerworm (*Ficopomatus enigmaticus* (Fauvel)), een nieuwe kolonisator in het Noordzeekanaal. *Zeepaard* 53(3): 62-70.
422. Dekker, R. & J. de Bruin, 1993. *Hemimysis lamornae* (Couch,1856) (Crustacea; Mysidacea), een nieuwe aasgarnaal voor de Nederlandse fauna. *Zeepaard* 53(2): 31-34.
423. Verkuil, J., 1993. C.S.-verslag. *Zeepaard* 53(1): 4-9.
424. Stock, J.H., 1993. De marmerkreeftjes (Amphipoda: geslacht *Jassa*) van Nederland. *Zeepaard* 53(1): 10-15.
425. Faasse, M., 1992. *Phoronida* aan de ZW. kust van Walcheren. *Zeepaard* 52(5): 99-102.
426. Boer, T.W. de, 1992. Nieuwe vondsten uit zand-opsputting op Ameland. *Zeepaard* 52(5): 106-109.
427. Timmermans, G. & M. Melchers, 1992. Voelt de Blauwe zwemkrab (*Callinectes sapidus* Rathbun, 1896) zich thuis in de Amerika-haven. *Zeepaard* 52(6): 132-134.
428. Verkuil, J., 1992. C.S.-verslag. *Zeepaard* 52(6): 139-144.
429. Verkuil, J., 1992. C.S.-verslag. *Zeepaard* 52(4): 84-90.

430. Adema, J.P.H.M. & F.A. Faasse, 1992. De Kleine heremietkreeft, *Diogenes pugilator* (Roux,1828) (Crustacea, Decapoda, Anomura) weer in Nedreland waargenomen. Zeepaard 52(3): 53-58.
431. Faasse, M., 1992. Parasitaire copepoden, nog enkele voorbeelden. Zeepaard 52(3): 64-67.
432. Verkuil, J., 1992. C.S.-verslag. Zeepaard 52(3): 69-72.
433. Dijkse-Overbeeke, S., 1991. Een "vergeten" vondst: *Sepiella ornata*, nieuw voor Nederland. Zeepaard 51(6): 132-133.
434. Faasse, M., 1991. Parasitaire Copepoden. obscuur maar interessant. Zeepaard 51(6): 134-137.
435. Verkuil, J., 1991. C.S.-verslag. Zeepaard 51(6): 138-143.
436. Vegt, E. & M. Vegt, 1991. Schelpen zoeken op Terschelling. Zeepaard 51(6): 144.
437. Dekker, R., 1991. *Marenzelleria viridis* (Polychaeta: Spionidae): uitbreidng van het areaal in Nederland. Zeepaard 51(5): 101-104.
438. Faasse, M., 1991. Iets over de fauna van het kanaal door Walcheren. Zeepaard 51(5): 105-109.
440. Faasse, M., 1991. Minder algemene garnalen bij Borssele. Zeepaard 51(4): 74-78.
441. Verkuil, J., 1991. C.S.-verslag. Zeepaard 51(4): 88-95.
442. Brink, F.W.B. van den & G. van der Velde, 1992. Slijkgarnalen (Crustacea: Amphipoda: Corophiidae) in Nederland. Zeepaard 52(2): 32-37.
443. Faasse, M., 1992. Vonsten uit de infralittorale franje bij "De Schone Waardin", i.h.b. *Balanus balanus* en *Elysia viridis*. Zeepaard 52(2): 38-41.
444. Verkuil, J., 1992. C.S.-verslag. Zeepaard 52(2): 44-48.
445. Bonet, P., 1992. Vierde vondst van *Pirimela denticulata* in Nederland. Zeepaard 52(1): 3-6.
446. Dijkse-Overbeeke, S., 1992. Schelpen van het gesuppleerde strand van Texel. Zeepaard 52(1): 7-12.
447. Dekker, R., 1992. De vondsten van zeenaaktslakken van de afgelopen periode (9). Zeepaard 52(1): 7-12.

448. Boer, T.W. de, 1991. Schelpen uit de zand-opspuiting op Ameland. Zeepaard 51(3): 65-70.
449. Lucas, J., 1991. Een betere ton. Zeepaard 51(3): 70-72.
450. Stock, J.H., 1993. Een tweede soort Mytilicola in Nederland. Zeepaard 53(2): 41-42.
451. Faasse, M., 1991. De Groene golfbrekeranemoon, *Haliplanella luciae* (Verrill) (nog steeds?) in het Veerse meer. Zeepaard 51(2): 28-30.
452. Dekker, R., 1991. Hoe zeldzaam is *Anguinella palmata* (Bryozoa: Ctenostomata). Zeepaard 51(2): 31-34.
453. Strack, H.L., 1991. Snorkelen in de Oosterschelde; een eerste impressie. Zeepaard 51(2): 36-40.
454. Verkuil, J., 1991. C.S.-verslag. Zeepaard 51(2): 41-48.
455. Oosterbaan, A., 1991. Verslag van de jubileumexcursie op 29 september 1990 te Yerseke. Zeepaard 51(1): 4-9.
456. Huwae, P.H.M., 1991. Het zeebeertje *Echiniscoides sigismundi* (Schultze) (Tardigrada) in Nederland. Zeepaard 51(1): 21-23.
457. Faasse, M., 1990. Steelkwalletjes, *Haliclystus auricula* (Rathke, 1806). Zeepaard 50(6): 154-156.
458. Oosterbaan, A., 1990. Enkele plukken hydropoliepen van Kijkduin. Zeepaard 50(5): 116-117.
459. Faasse, M., 1990. De zeepok *Balanus balanus* (L., 1758) autochtoon aangetroffen. Zeepaard 50(5): 129-130.
460. Stock, J.H., 1990. Nog eens over *Malacobdella grossa*, een commensale Nemertini uit Bivalven. Zeepaard 50(5): 139-140.
461. Adema, J.P.H.M. & P.H.F. Bor, 1990. Een verrassing op de jaarvergadering: een eikapsel van de kathaai. Zeepaard 50(2): 37-40.
462. Anonymus, 1990. Mededelingen. Zeepaard 50(1): 2.
463. Verkuil, J., 1990. C.S.-verslag. Zeepaard 50(1): 3-8.
464. Adema, J.P.H.M., 1990. Een nieuwe zeepok in Nederland. Zeepaard 50(1): 13-15.

465. Ruijter, E. de (ed.), 1989. Zeeboek. Determinatietabellen voor de flora en fauna van de Nederlandse kust. Jeugdbondsuitgeverij JBU, Utrecht. 2e druk. 238 pp.
466. Fauna van Nederland. Deel 6, 14, 16.
467. Wolff, W. & J. Post, 1979. Oosterschelde. Het leven in en om het water. A.W. Sijthoff, Alphen aan de Rijn. 206 pp.
469. Sauer, F., 1977. Strand en kust. Kleurengids voor het herkennen van de belangrijkste planten en dieren. W.J.Thieme & Cie, Zutphen. (Nederlandse bewerking door F.M. Ingen Housz & F. de Graaf). 144 pp.
470. Houvenaghel, G., 1978?. Moussault's gids van de Noordzeekust. Moussault, Bussum. 396 pp.
471. Fechter, R. et al., 1987. Europese kusten. Flora en Fauna. Phoenix, Weert. 288 pp.
472. Reader's digest (ed.), 1986. Vissen en andere waterdieren van West- en Midden Europa. Veldgids voor de natuurliefhebber. Reader's Digest N.V., Amsterdam. 336 pp.
473. Barnes, R., 1979. Kusten en riviermonden. Planten, dieren en hun milieu in Noord & West Europa. Kosmos, Amsterdam. 224 pp.
474. Kuckuck, P., 1977. Wat vind ik aan het strand? De belangrijkste strandplanten, zeevieren en zeedieren. Uitgeverij Helmond, Helmond. 258 pp.
475. Luther, W. & K. Fiedler, 1975. Handboek voor de onderwaterfauna in het Middellandse zeegebied. Strengolt, Naarden. 257 pp.
476. Grzimek, B., 1972. Het leven der dieren. Encyclopedie van het dierenrijk. Deel 1. Lagere dieren. Het Spectrum B.V., Utrecht. 682 pp.
477. Drost, B. & M. Schreijer, 1978. Waterkevertabel. Jeugdbondsuitgeverij. 2e herziene druk. 222 pp.
478. Smit, H. & H. van der Hammen, 1990. Nieuwe watermijten voor de Nederlandse fauna (Acari: Hydrachnellae). Entomologische berichten 50(8): 93-96.
479. Smit, H. & H. van der Hammen, 1990. Taxonomic notes on some Arrenurus species (Acari: Hydrachnellae). Entomologische berichten 50(5): 52-55.
480. Smit, H., 1992. The water mites (Acari, Hydrachnellae) described by A.J. Besseling from the Netherlands. Entomologische berichten 52(11): 165-168.

481. Smit, H. & H. van der Hammen, 1992. New and rare water mites from the Netherlands (Acari: Hydrachnellae). *Entomologische berichten* 52(10): 144-146.
482. Smit, H. & H. van der Hammen, 1992. A new species of *Albia* (*Albiella*) from the Netherlands (Acari: Hydrachnellae). *Entomologische berichten* 52(8): 114-116.
483. Smit, H. & G. Duursema, 1993. On the identity of *Arrenurus affinis* and *Arrenurus compactus* (Acari: Hydrachnellae). *Entomologische berichten* 53(5): 71-74.
484. Smit, H., H. van der Hammen & G. Duursema, 1993. New species of water mites for the Dutch fauna, with some taxonomic notes on the genus *Nautarachna* (Acari: Hydrachnellae). *Entomologische berichten* 53(12): 180-182.
485. Cannon, L.R.G., 1986. *Turbellaria of the world. A guide to families & genera.* Queensland Museum, Australia. viii, 136 pp.
486. Sopott, B., 1972. Systematik und Ökologie von Proseriaten (Turbellaria) der deutschen Nordseeküsten. *Mikrofauna Meeresbodens* 13: 1-72.
487. Skrjabin, K.I. et al., 1964. *Keys to the Trematodes of animals and man.* University of Illinois, Urbana. xvi, 351 pp.
488. Oosterbaan, A., 1988. Resultaten van de derde nationale SWG-dag op 4 oktober 1987. *Zeepaard* 48(1): 8-11.
489. Adema, J.P.H.M., 1988. De Roodsprietgarnaal, *Palaemon adpersus* Rathke, 1837, verlaat het gat van Ouwkerk. *Zeepaard* 48(1): 17-21.
490. Vader, W. & W.J. Wolff, 1973. The Cumacea of the estuarine area of the rivers Rhine, Meuse and Scheldt (Crustacea, Malacostraca). *Neth. J. Sea Research* 6(3): 365-375.
491. Heip, C., R.Huys, M. Vincx, A. Vanreusel, N. de Smol, R. Desman & P.M.J. Herman, 1990. Composition, distribution, biomass and production of North Sea meiofauna. *Neth. J. Sea Research* 26(2-4): 333-342.
492. Koolwijk, T. van, 1983. Kalksponzen van Nederland. *Zeepaard* 43(2): 55-61.
494. Buizer, B., 1983. *Mycale micranthoxea* (Buizer & van Soest, 1977), een nieuwe sponzensoort voor de wetenschap uit de Oosterschelde. *Zeepaard* 43(2): 49-54.
495. Weerdt, W. de, 1983. De geweispons en haar familieleden. *Zeepaard* 43(2): 38-48.

496. Dekker, R. & W. Dekker, 1981. Kwallentabel (Scyphomedusen). Zeepaard 41(4): 107-110.
497. Slager, G., 1983. CS-verslag. Zeepaard 43(3): 85-91.
498. Adema, J.P.H.M., 1982. *Beroe gracilis* bij Noordwijk gevonden. Zeepaard 42(3): 78-81.
499. Dekker, R., 1977. De kampen van 1976. Zeepaard 37(1): 10-12.
500. Verkuil, J., 1988. C.S.-verslag. Zeepaard 48(2): 36-41.
501. Raven, H., 1988. Steeds meer *Ensis americanus* (Binney) te Scheveningen. Zeepaard 48(2): 51-52.
502. Verkuil, J., 1988. C.S.-verslag. Zeepaard 48(3): 54-60.
503. Tulp, A.S., 1988. *Tenellia adpersa* en *Victorella pavid*a binnendijks bij Harlingen. Zeepaard 48(3): 70-73.
504. Cadée, M., 1988. Drijflichamen van het bezaantje (*Veella veella* (Linné, 1758)) op het Scheveningse strand. Zeepaard 48(3): 74-80.
505. Verkuil, J., 1988. C.S.-verslag. Zeepaard 48(5): 111-115.
506. Gronert, R., 1988. Strand- en dijkvondsten. Zeepaard 48(6): 143-147.
507. Verkuil, J., 1989. C.S.-verslag. Zeepaard 49(1): 4-9.
508. Wit, E. de, 1989. Naakte badgasten en een blote schaalhoren. Zeepaard 49(1): 20-22.
509. Bor, P.H.F., 1989. Het eikapsel van *Raja* (*Rajella*) *fyllae* Lütken, 1888: nieuw voor de Nederlandse kust. Zeepaard 49(2): 40-42.
510. Gronert, R., 1989. *Raja circularis* - - - *Raja naevus* ? Zeepaard 49(2): 47-50.
511. Vegt, E. & W. Vegt, 1989. Vakantie op Terschelling. Zeepaard 49(2): 51-52.
512. Verkuil, J., 1989. C.S.-verslag. Zeepaard 49(3): 69-75.
513. Moorsel, G.W.N.M. van, 1989. *Cerianthus lloydii* op Texel, maar nog niet in de Waddenzee. Zeepaard 49(4): 92-95.
514. Dekker, R., 1989. De vondsten van zeenaaktslakken in de afgelopen periode (8). Zeepaard 49(4): 96-106.

515. Moerdijk, P.W., 1989. *Abra prismatica* (Montagu, 1803) uit de Oosterschelde. *Zeepaard* 49(5): 137-138.
516. Verkuil, J., 1989. C.S.-verslag. *Zeepaard* 49(6): 149-154.
517. Buizer, B., 1989. De zakpijp *Aplidium glabrum* en de sponzen *Haliclona rosea*, *Prosuberites epiphytum* en *Hymeniacion perlevis* succesvol in de Oosterschelde. *Zeepaard* 49(6): 156-159.
518. Oosterbaan, A., 1986. Resultaten van de tweede nationale SWG-dag van 14-4-'84. *Zeepaard* 46(1): 19-23.
519. Bruyne, R.H. de. 1986. Over het voorkomen van *Rissoa lilacina* Récluz, 1843 en/of *Rissoa rufilabrum* Alder, 1844 in ons strandmateriaal. *Zeepaard* 46(1): 32-35.
520. Slager, G., 1986. C.S.-verslag. *Zeepaard* 46(2): 44-49.
521. Dijkstra, H.H., 1986. *Flexopecten flexuosus* (Poli, 1795) van Terschelling. *Zeepaard* 46(2): 67-68.
522. Boer, T.W. de, 1986. Een weekje Schiermonnikoog. *Zeepaard* 46(2): 69-72.
523. Urk, R.M. van, 1966. Mesheften en zwaardscheden. SWG-tabellenserie 21: 1-12.
524. Essink, K., 1986. De Amerikaanse zwaardschede, *Ensis directus*, in N.W. Europa: van Zandvoort tot Kattegat. *Zeepaard* 46(3): 106-110, 115.
525. Bruyne, R.H. de, 1986. Een midweekje op de "Parel der Wadden" (Schiermonnikoog). *Zeepaard* 46(4): 116-126.
526. Slager, G., 1986. C.S.-verslag. *Zeepaard* 46(5): 148-153.
527. Dekker, R., 1986. De vondsten van zeenaaktslakken in de afgelopen periode. *Zeepaard* 46(5): 157-169.
528. Moerdijk, P., 1986. Hoe staat het met de Japanse oester? *Zeepaard* 46(5): 170-171.
529. Otten, B.G. & M.J. Otten, 1986. Vondsten van Ter Heyde uit de Eurogeul. *Zeepaard* 46(6): 182-188.
530. Bruyne, R.H. de, 1986. *Thracia villosiuscula* (MacGillivray) uit gruis van Terschelling. *Zeepaard* 46(6): 189-190.
531. Vegt, E. & W. Vegt, 1986. Vakantie op Terschelling. *Zeepaard* 46(6): 196-197.

532. Bruyne, R.H. de, 1986. *Altenaeum dawsoni* (Jeffreys, 1864) van Vlieland en Ameland. *Zeepaard* 46(6): 200.
533. Slager, G., 1987. C.S.-verslag. *Zeepaard* 47(1): 6-9.
534. Boer, T.W. de, 1987. Vondsten onder hydroidpoliepen. *Zeepaard* 47(2): 54-58.
535. Tydeman, P., 1987. Vondst van enkele levende exemplaren van *Aequipecten opercularis* (L., 1758). *Zeepaard* 47(3): 70.
536. Essink, K., 1987. Een nieuwe wormsoort voor Nederland: *Marenzelleria viridis* (Verrill, 1873). *Zeepaard* 47(3): 80-83.
537. Slager, G., 1987. C.S.-verslag. *Zeepaard* 47(3): 87-91.
538. Wit, E. de, 1987. Het natuurreserveaat Balgzand, Noord-Holland. *Zeepaard* 47(4): 93.
539. Bruyne, R.H. de, A. Oosterbaan & F.A. Perk, 1987. Strandwerkkamp 1986 Terschelling. *Zeepaard* 47(4): 94-101.
540. Bruyne, R.H. de, 1987. *Velutina velutina* (Müller, 1776) aangespoeld op het strand tussen Katwijk en Noordwijk. *Zeepaard* 47(6): 146-152.
541. Groen, W. de, 1987. Het Oostvoornse meer. *Zeepaard* 47(5): 118-125.
542. Adema, J.P.H.M., 1987. Een glazen drijver van een visnet aangespoeld op het strand tussen Katwijk en Noordwijk. *Zeepaard* 47(6): 146-152.
543. Bruyne, R.H. de, 1987. Het voorkomen van *Oenopota rufa* (Montagu, 1803) in ons strandmateriaal. *Zeepaard* 47(6): 159-164.
544. Slager, G., 1984. C.S.-verslag. *Zeepaard* 44(1): 9-14.
545. Hoeksema, D., 1984. *Littorina saxatilis rudis* (Maton) var. *trifasciata* Dautzenberg & Fischer, 1912 op Terschelling. *Zeepaard* 44(1): 23-25.
546. Bruyne, R.H. de, 1984. Nog eens Terschelling. *Zeepaard* 44(2): 48.
547. Dumoulin, E., 1984. De kleine koornaarvis (*Atherina boyeri* Risso, 1810) in de Braakman. *Zeepaard* 44(2): 49-54.
548. Bruyne, R.H. de, 1984. Tussen IJmuiden en Bloemendaal. *Zeepaard* 44(3): 59-62.
549. Slager, G., 1984. C.S.-verslag. *Zeepaard* 44(3): 78-85.
550. Slager, G., 1984. C.S.-verslag. *Zeepaard* 44(4): 117-120.

551. Perk, F., 1984. Jonge witsnuitdolfijn op Schiermonnikoog. Zeepaard 44(4): 129-130.
552. Slager, G., 1985. C.S.-verslag. Zeepaard 45(1): 4-7.
553. Hoeksema, D., 1985. Opmerkingen over variëteiten van *Littorina saxatilis* (Olivi, 1792) in het algemeen en over de gebandeerde kleurvariëteiten van de ruwe alikruik in Nederland in het bijzonder. Zeepaard 45(1): 22-28.
554. Slager, G., 1985. C.S.-verslag. Zeepaard 45(2): 56-60.
555. Dekker, R., 1985. *Cuthona amoena* (Gastropoda: Opisthobranchia), een nieuwe naaktslak voor de Nederlandse fauna. Zeepaard 45(2): 71-74.
556. Slager, G., 1985. Het C.S.-verslag. Zeepaard 45(3): 99-103.
557. Dekker, R., 1985. Over de fauna op en rond scheepswrakken. Zeepaard 45(3): 104-105.
558. Oosterbaan, A., 1985. Natuurhistorisch verslag van de Zeeuwse expedities, die de SWG in februari en maart 1985 heeft georganiseerd. Zeepaard 45(4): 124-127.
559. Slager, G., 1985. C.S.-verslag. Zeepaard 45(4): 139-143.
560. Bruyne, R.H. de & P. Recourt, 1985. *Turtonia minuta* (Fabricius, 1780) bij Egmond aan Zee aangespoeld op riemwier. Zeepaard 45(4): 149-152.
561. Rizzi, T., 1991. *Crassostrea denticulata* (Born, 1791), een nieuwe oestersoort op de Nederlandse kust. *De Windbreker* 40:2-5.
562. Lacourt, A.W., 1982. Strandwachtvondsten van Bryozoa. Zeepaard 41(6): 190-191.
563. Adema, J.P.H.M., 1978. Het CS-feuilleton. Zeepaard 38(5/6): 108-111.
564. Slager, G., 1982. Het CS-verslag. Zeepaard 42(2): 55-60.
565. Prud'homme van Reine, W., 1984. Drie jaar strandwacht Katwijk-Noordwijk (november 1977-november 1980). 5. Wormen, mosdiertjes en schaaldieren. Zeepaard 43(3): 110-116.
566. Lacourt, A.W., 1976. Een vondst van recente Brachiopoda op de Nederlandse kust. Zeepaard 36(2): 22-25.
567. Slager, G., 1981. CS-verslag. Zeepaard 41(1): 11-21.

568. Jacobs, R.P.W.M. & P.A.A. Dubbers, 1978. *Malacoceros fuliginosus* (Claparède, 1868) (Polychaeta, Spionidae) in het Grevelingenmeer. *Zeepaard* 38(2): 31-34.
569. Lacourt, A.W., 1973. De mariene fauna van Ameland, een vergeten eiland. *Zeepaard* 33(4/5): 67-72.
570. Jebram, D., 1967. Twee interessante vondsten van Bryozoën. *Zeepaard* 27(3): 47-48.
571. Stock, J.H., 1966. Sponsbewonende organismen uit Nederlandse wateren. *Zeepaard* 26(6): 133-136.
572. Heerebout, G.R., 1968. CS-feuilleton of litanie der eenzamen. *Zeepaard* 28(4): 45-47.
573. Visser, G.J.M., 1967. Berichten van het Texelse strand. *Zeepaard* 27(3): 50-53.
574. Polderman, P.J.G., 1972. CS-feuilleton. *Zeepaard* 32(5): 57-63.
575. Tulp, A.S., 1975. Over *Sarsia tubulosa* en een vondst van *Eutonina indicans*. *Zeepaard* 35(2): 31-33.
576. Berge Henegouwen, A.L. van, 1975. CS-feuilleton. *Zeepaard* 35(4): 66-73.
577. Viergever, J., 1944. Vondsten van Schouwen. *Zeepaard* 4(1): 2-3.
578. Mulder, A.F., 1956. De Wester- en Oosterschelde tegenstelling tuusen riviermond en binnensee (1). *Zeepaard* 16(1): 3-12.
579. Stock, J.H. & A.F. Mulder, 1953. De Noordzeekanaalinventarisatie. *Zeepaard* 13(2): 19-31.
580. Borchorst, G., 1944. Het Groninger Wad. *Zeepaard* 4(4): 35-38.
581. Lucas, J.A.W., 1949. Tabel voor polypen wier thecae geheel of gedeeltelijk met de hoofdstam of zijtak vergroeid is. *Zeepaard* 9(3/4): 26-31.
582. Lucas, J.A.W., 1948. De begroeiing van haaien-en roggeneieren. *Zeepaard* 8(7/8): 59-62.
583. Hartog, J.C. den, 1962. Op *Himanthalia elongata* aangevoerde zeeanemonen te Den Helder in 1960 en enige aanvullende aantekeningen over *Corynactis viridis*. *Zeepaard* 22(1): 8-14.
584. Swennen, C., 1951. *Cereus pedunculatus* (Pennant) een nieuwe aangevoerde zeeanemoon, met enige aantekeningen bij het artikel van Jan Lucas over *Anemonia sulcata* en *Diadumene cincta*. *Zeepaard* 11(4/5): 76-78.

585. Hartog, J.C. den, 1960. *Corynactis viridis*, nieuw voor ons land. *Zeepaard* 20(4): 47-49.
586. Hartog, C. den, 1963. De vergeten strandfauna. *Zeepaard* 23(7/8): 122-125.
587. Swennen, C., J.H. Stock, A.F. Mulder & M.J. de Wit, 1949. Het kampje in Den Helder. *Zeepaard* 9(7/8): 58-62.
588. Beer, G. de, 1961. Waarnemingen langs de dijken van Schouwen. *Zeepaard* 21(6): 88-94.
589. Hartog, C. den, 1961. Zuid-Bevelandse sterrenshow. *Zeepaard* 21(2): 28-30.
590. Friedrich, H., 1936. Nemertini. *Tierw. Nord- und Ostsee IVd*: 1-69.
591. Huissteden, B. van, 1951. Vervolg: Resultaten van een wad-inventarisatie. *Zeepaard* 11(3): 42-43.
592. Stock, J.H., 1955. Een allochthone zeespin nieuw voor ons land. *Zeepaard* 15(3): 36-37.
593. Bloklander, A.E.M.H. & J.A.W. Lucas, 1951. Wat de stormen ons brachten in de herfst van 1949. *Zeepaard* 11(4/5): 55-58.
594. Hartog, J.C. den, 1959. Het aanspoelsel te Den Helder in het najaar van 1958. *Zeepaard* 19(1): 3-6.
595. Mulder, A.F., C. Swennen & E.J. Zeegers, 1954. Strandgroepkamp Vlissingen (3-10 augustus 1953) (slot). *Zeepaard* 14(1): 11-12.
596. Bloklander, A.E.M.H. & P. Leenhouts, 1948. Wat de najaarsstormen ons brachten II. *Zeepaard* 8(3/4): 24-25.
597. Bloklander, A.E.M.H. & J.A.W. Lucas, 1949. Wat de herfststormen ons brachten in 1948 II. *Zeepaard* 9(7/8): 52-55.
598. Bloklander, A.E.M.H. & J.A.W. Lucas, 1952. Wat de herfststormen in 1950 brachten. *Zeepaard* 12(5): 68-72.
599. Bloklander, A.E.M.H. & P. Leenhouts, 1948. Wat de najaarsstormen ons brachten. *Zeepaard* 8(1/2): 9-20.
600. Bloklander, A.E.M.H., 1948. Vondsten van drijvende voorwerpen III. *Zeepaard* 8(5/6): 48-49.
601. Bloklander, A.E.M.H., 1950. Stormvondsten in januari 1949. *Zeepaard* 10(2): 19-22.

602. Bloklander, A.E.M.H., 1947. De vondsten van eiernesten van wulken in 1947. Zeepaard 7(8/9): 4-6.
603. Wolff, W.J., 1974. Branchiomma bombyx en Fabricia sabella, twee nieuwe polychaeten uit het Deltagebied. Zeepaard 34(2): 13-15.
604. Wolff, W.J., 1970. De Goudkammetjes van het Nederlandse strand. Zeepaard 30(6): 100-101.
605. Wolff, W.J., 1973. De Nederlandse zeerupsen. Zeepaard 33(3): 47-49.
606. Nieukerken, E. van, 1971. Waarnemingen van Schouwen-Duiveland, I. Zeepaard 31(1): 10-15.
607. Berge Henegouwen, A.L. van, 1974. CS-feuilleton. Zeepaard 34(2): 17-24.
608. Heerebout, G.R., 1971. CS-feuilleton. Zeepaard 31(3): 45-51.
609. Biersteker, C.H. & W.J. Wolff, 1967. De dierenwereld van het Gat van Ouwerkerk. Zeepaard 27(2): 27-32.
610. Heerebout, G.R., 1971. CS-feuilleton. Zeepaard 31(5/6): 85-90.
611. Stock, J.H., 1968. Scottomyzon gibberum (T. & A. Scott, 1894). Een parasitaire copepode van de zeester Asterias rubens L. in Nederland. Zeepaard 28(1): 5-6.
612. Heerebout, G.R., 1970. CS-feuilleton. Zeepaard 30(2): 21-23.
613. Heerebout, G.R., 1970. CS-feuilleton. Zeepaard 30(3): 41-44.
614. Vader, W.J.M., 1968. De status van de Paalvlo, Chelura terebrans, in de Nederlandse wateren. Zeepaard 28(2): 17-22,24-25.
615. Boer, P., 1974. De verspreiding van enkele diergroepen in de zuidoostelijke Noordzee aan de hand van visserijgegevens (II). Zeepaard 34(5): 66-87.
616. Polderman, P.J.G., 1972. CS-feuilleton. Zeepaard 32(3/4): 33-36.
617. Anonymus, 1966. Witte dolfijn in Nederland. Zeepaard 26(4): 90-92.
618. Bree, P.J.H., 1971. Over de lengten van de op de Nederlandse kust gestrande potvissen. Zeepaard 31(3): 57-60.
619. Bloklander, A.E.M.H. & J.A.W. Lucas, 1951. De stormvondsten in het najaar van 1949. Zeepaard 11(3): 39-42.
620. Lucas, J.A.W., 1957. Het plankton van Schouwen. Zeepaard 17(4): 55-56.

621. Tulp, A.S., 1955. Zonering in de sluisokers van de uitwateringssluis van de Bol op 5 augustus 1954. Zeepaard 15(2): 26.
622. Swennen, C., 1956. Zoölogische vondsten op Tholen. Zeepaard 16(4): 52-56.
623. Creutzberg, P., 1947. Nieuwe borstelwormen wie vindt er meer? Zeepaard 7(8/9): 1-4.
624. Anonymus, 1950. Tabel der Nereidae van de Nederlandse kust. Zeepaard 10(4): 57-63.
625. Mulder, A.F., 1956. De Westerschelde en de Oosterschelde, tegenstelling tussen riviermond en binnensee (II). Zeepaard 16(2): 21-26.
626. Lucas, J.A.W., 1956. Een probleem en hoe het op te lossen. Zeepaard 16(3): 47-48.
627. Swennen, C., 1955. Vangsten in de haven van Oude Schild. Zeepaard 15(2): 28.
628. Stock, J.H., 1961. Copepoden in Tunicaten. Zeepaard 21(1): 6-8.
629. Stock, J.H., 1950. Parasiet veroorzaakt massasterfte onder de mossels. Zeepaard 10(6): 87-89.
630. Lucas, J.A.W., 1958. *Alcippe lampas* Hancock, fauna nov. spec. Zeepaard 18(3): 35-38.
631. Creutzberg, P., 1941. Determineertabel voor de Nederlandse zeepokken en eendenmossels. Zeepaard 1(6): 7-10.
632. Holthuis, L.B., 1956. De pissebed *Pargnathia formica* (Hesse) te Tholen. Zeepaard 16(4): 56-59.
633. Lucas, J.A.W., 1949. *Limnoria quadripunctata* Holthuis. Zeepaard 9(11): 104.
634. Stock, J.H., 1954. Nieuwe en zeldzame Amphipoda van drijvende voorwerpen. Zeepaard 14(2): 25-27.
635. Hartog, C. den, J.A.W. Lucas & A.F. Mulder, 1951. Natuurhistorisch verslag van het Schouwen-kamp. Zeepaard 11(6): 94-102.
636. Redactie, 1948. Verslag van het SWG-kamp te Rockanje, 4-6 september 1948. Zeepaard 8(7/8): 57-58.
637. Bloklander, A.E.M.H., 1951. Wat de herfststormen ons brachten in 1949 (2). Zeepaard 11(3): 43-44.

638. Mulder, A.F. & J. Stock, 1954. Over merkwaardige Amphipoden uit de Noordzeekanaalboezem. Zeepaard 14(2): 20-24.
639. Hartog, C. den, 1961. De Nederlandse strandvlooiën - desiderata voor onderzoek. Zeepaard 21(3): 35-40.
640. Bloklander, A.E.M.H., 1952. De wulkeneiernesten in 1951. Zeepaard 12(4): 52-54.
641. Holthuis, L.B., 1959. Een nieuwe krab voor ons land (*Planes minutus* (L.)). Zeepaard 19(3): 41-42.
642. Deinse, A.B. van, 1944. De Nederlandse Cetacea van 1943. Zeepaard 4(3): 21-23.
643. Deinse, A.B. van, 1951. Onze walvisachtige dieren van 1950. Zeepaard 11(4/5): 64-73.
644. Bergmans, W. & A. Zuiderwijk, 1980. Amfibieën en Reptielen in Nederland. Wet. meded. KNNV 139: 1-74.
645. Bund, C.F. van, 1968. De Nederlandse Amfibieën. Wet. meded. KNNV 73: 1-32.
646. Kampen, P.N. van & J. Heimans, 1927. Amfibia en Reptilia. Fauna van Nederland III + IV: 1-64.
647. Stock, J.H. & A.E.M.H. Bloklander, 1952. Notes on adventive Amphipoda (Crustacea; Malacostraca) on the Dutch coast. Beaufortia 1(10): 1-9.
648. Deinse, A.B. van, 1946. De recente Cetacea van Nederland van 1931 tot en met 1944. Zool. meded. RMNH 26: 141-210.
649. Haafden, J.L. van, 1974. Zeehonden langs de Nederlandse kust. Wet. meded. KNNV 101: 1-36.
650. Broekema, J.W., 1982. Thar she blows! Determinatietabel voor tandwalvissen (*Odontoceti*). Zeepaard 42(4): 94-105.
651. Lucas, J.A.W., 1957. Een nieuwe inktvis voor Nederland, (*Sepia dollfusi* Adam). Zeepaard 17(2): 23-26.
652. Lacourt, A.W. & P.H.W. Huwae, 1981. De inktvissen (Cephalopoda) van de Nederlandse kust. Wet. meded. KNNV 145: 1-31.
653. Adema, J.P.H.M., 1977. CS-feuilleton. Zeepaard 37(3): 46-52.

654. Adema, J.P.H.M. & P.H.M. Huwae, 1981. Aanvullingen op WM 118 "De Isopoden van de Nederlandse kust" met vermelding van de eerste vondst van *Astacilla longicornis* (Sowerby) uit de Nederlandse wateren. *Zeepaard* 41(2): 41-44.
655. Adema, J.P.H.M., 1980. De heremietkreeft (*Pagurus bernhardus* Linné, 1758) en haar parasieten. *Zeepaard* 40: 32-35.
656. Huwae, P.H.M., 1979. De eerste melding van *Pseudione hyndmanni* (Bate & Westwood, 1868) (Epicaridea) voor Nederland. *Zeepaard* 39: 71-73.
657. Huijsman, M. & P.H.M. Huwae, 1978. De eerste vondst van *Idotea metallica* Bosc, 1801-1802 (Isopoda) aan de Nederlandse kust. *Zeepaard* 38: 121-122.
658. Goudswaard, P.C., 1981. Aanvullingen op WM 118 "De Isopoden van de Nederlandse kust" over het voorkomen van *Priapion fraissei* Giard & Bonnier, 1887 (Isopoda) langs de Nederlandse kust. *Zeepaard* 41: 119-121.
659. Slager, G., 1982. CS-verslag. *Zeepaard* 42(1): 15-25.
661. Davids, C., 1979. De watermijten (Hydrachnellae) van Nederland. Levenswijze en voorkomen. *Wet. meded. KNNV* 132: 1-78.
662. Boer, T.W. de & R.H. de Bruyne, 1991. Schelpen van de Friese Waddeneilanden. Backhuys, Oegstgeest. 292 pp.
664. Janssen, A.W. & E.F. de Vogel, 1965. Zoetwatermollusken van Nederland. Nieuw Leven, Den Haag. 160 pp.
665. Swennen, C. & R. Dekker, 1987. De Nederlandse zeenaaktslakken (Gastropoda Opisthobranchia: Sacoglossa en Nudibranchia). *Wet. meded. KNNV* 183: 1-52.
666. Platt, H.M. & R.M. Warwick, 1983. Free-living marine Nematodes. Part 1. British Enoplids. *Synopses Brit. Fauna (NS)* 28: i-vi, 1-307.
667. Platt, H.M. & R.M. Warwick, 1988. Free living marine Nematodes. Part 2. British Chromadorids. *Synopses Brit. Fauna* 38: i-vi, 1-502.
668. Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, W. Sijm & E.G.J. Wessel, 1994. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voorjaar 1993. NIOO-CEMO, Yerseke. 40 pp.
669. Huys, R. & G. De Smet, 1994. Het meiobenthos van het Nederlandse continentale plat. Voorjaar 1993. NIOO-CEMO, Yerseke. 69 pp.
670. Huys, R. & G. De Smet, 1992. Het meiobenthos van het Nederlandse continentale plat. Voorjaar 1991. NIOO-CEMO, Yerseke. 21pp.

671. Huys, R. & G. De Smet, 1993. Het meiobenthos van het Nederlandse continentale plat. Voorjaar 1992. NIOO-CEMO, Yerseke. 94 pp.
672. Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Sijm & E.C. Stikvoort, 1992. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer. Voorjaar 1991. NIOO-CEMO, Yerseke. 46 pp.
673. Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Sijm & E.C. Stikvoort, 1992. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer. Najaar 1990. NIOO-CEMO, Yerseke. 44pp.
674. Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, W. Sijm & E.G.J. Wessel, 1993. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingen Meer. Najaar 1991. NIOO-CEMO, Yerseke. 53 pp.
675. Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, W. Sijm & E.G.J. Wessel, 1993. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in 1992. 1. Dichtheden. NIOO-CEMO, Yerseke. 34 pp.
676. Mees, J., A. Cattrijsse & O. Hamerlynck, 1993. Distribution and abundance of shallow-water hyperbenthic mysids (Crustacea, Mysidacea) and euphasiids (Crustacea, Euphasiacea) in the Voordelta and the Westerschelde, southwest Netherlands. - Cah. Biol. Mar. 34(2): 165-186.
677. Cattrijsse, A., J. Mees & O. Hamerlynck, 1993. The hyperbenthic Amphipoda and Isopoda of the Voordelta and the Westerschelde estuary. - Cah. Biol. Mar. 34(2): 187-200.
678. Dijkers, C. & M. Soesbergen, 1994. Twee zeldzame soorten watervlooien. - Natura 91(9): 204-206.
679. Hartog, C. den, 1968. An analysis of the Gnathorhynchidae (Neorhabdozoa, Turbellaria) and the position of *Psittacorhynchus verweyi* nov. gen. nov. sp. in this family. - Proc. K.N.A.W., ser.C, 71(4): 335-345.
680. Hartog, C. den, 1963. The distribution of the marine triclad *Uteriporus vulgaris* in the Netherlands. - Proc. K.N.A.W., ser. C, 66(2): 196-204.
681. Hartog, C. den, 1964. Proseriate flatworms from the deltaic area of the rivers Rhine, Meuse and Scheldt. 1 and 2. - Proc. K.N.A.W., ser. C, 67(1): 10-34.
682. Hartog, C. den, 1964. A preliminary revision of the Proxenetes group (Trigonostomidae, Turbellaria). 1, 2 and 3. - Proc. K.N.A.W., ser. C, 67(5): 371-407.

683. Hartog, C. den, 1966. A preliminary revision of the Proxenetes group (Trigonostomidae, Turbellaria). 6-10. - Proc. K.N.A.W., ser. C, 69(2): 97-163.
684. Hartog, C. den, 1966. A preliminary revision of the Proxenetes group (Trigonostomidae, Turbellaria). Supplement. - Proc, K.N.A.W., ser. C, 69(5): 557-570.
685. Hartog, C. den, 1965. A preliminary revision of the Proxenetes group (Trigonostomidae, Turbellaria). 4 and 5. - Proc. K.N.A.W., ser. C, 68(2): 98-120.
686. Korringa, P., 1951. The shell of *Ostrea edulis* as a habitat. Observations on the epifauna of oysters living in the Oosterschelde, Holland, with some notes on polychaete worms occurring there in other habitats. - Archives Néerlandaises Zool. 10(1): 32-152.
687. Lacourt, A.W., 1968. A monograph of the freshwater Bryozoa - Phylactolaemata. Zool. Verh. RMNH 93: 1-155.
688. Foster, M.W., 1974. Recent antarctic and subantarctic brachiopods. Antarctic research series 21: i-xi, 1-189.
689. Morgan, C.I. & P.E. King, 1976. British Tardigrades. Keys and notes for the identification of the species. Syn. Brit. Fauna (n.s.) 9: 1-133. Academic Press.
690. Maucci, W., 1986. Tardigrada. Fauna d'Italia 24: i-xii, 1-388.
691. Prudhoe, S., 1985. A monograph on Polyclad Turbellaria. Oxford University Press, London. 259 pp.
692. Tokiova, T., 1965. The taxonomical outline of Chaetognaths. Publications of the Seto Marine Biological Laboratory 12: 335-357
693. Voigt, M. & W. Koste, 1978. Rotatoria. Die Rädertiere Mitteleuropas. Ein Bestimmungswerk. Begründet von Max Voigt. Überordnung Monogononta. 2e Auflage. Borntraeger, Berlin. vii, 673 pp.
694. Donner, J., 1965. Ordnung Bdelloidea (Rotatoria, Rädertiere). Bestimmungsbüchen zur Bodenfauna Europas 6: 1-297. Akademien Verlag, Berlin.
695. Bartos, E., 1959. Rotatoria. Fauna CSR 15: 1-969.
696. Hartmann, G., 1975. Ostracoda. Bronns Klassen und Ordnungen des Tierreichs. Herausgegeben von H.E. Gruner. 2(4) part 4: 569-786. Gustav Fischer Verlag, Jena.

697. Yamaguti, S., 1958-1963. *Systema Helminthium*. Vol. 1-4. Interscience Publishers, New York.
698. Angel, M.V., 1993. Marine planktonic Ostracods. *Synopses of the British Fauna* (n.s.) 48: i-viii, 1-240.
699. Ketelaar, H.A.M., J.A. van der Linden, H.J. Schutten & R. Bijkerk, 1993. Invasie van rovende Staartwatervlo in Nederland. *Bionieuws* 3(17): 5-6.
700. Viets, K.O., 1987. De Molbe des Süßwassers (Hydrachnellae und Halacaridae [part], Acari). 2: Katalog. Sonderbändedes Naturwissenschaftlichen Vereins in Hamburg 8: 1-1012.
701. Leentvaart, P., 1978. De Nederlandse Kieuwpootkreeftjes en watervlooien. *Wet. Med. KNNV* 127: 1-68.
702. Willemse, J.J., 1968. Helminth and sporozoan parasites of fishes in the Netherlands. *Bulletin Zoologische Museum* 1(8): 83-87.
703. Noteboom-Ram, E., 1981. Verspreiding en ecologie van de Branchiopoda in Nederland. *RIN-rapport* 81/14: 1-93.
704. Ax, P., 1951. Die Turbellarien der Eulitorals der Kieler Bucht. *Zool. Jb. (Syst.)* 80: 277-378.
705. Holthuis, L.B., 1956. Isopoda en Tanaidacea (KV). *Fauna van Nederland* 16: 1-280.
706. Wagenaar Hummelinck, P., 1941. Medusenfundes von *Maeotias marginata* (Modeer) in den Niederlanden. *Zool. Anzeiger* 136(1-2): 1-17.
707. Stock, J.H., 1973. Whale-lice (Amphipoda: Cyamidae) in Dutch waters. *Bulletin Zoologisch Museum* 3(12): 73-77.
708. Henry, J.-P., 1974. Sur la présence d'Aselles hypogés aux Pays-Bas: *Proasellus cavaticus* et *Proasellus hermallensis* (Crustacea, Isopoda, Asellota). *Bulletin Zoologisch Museum* 3(24): 221-228.
709. Velde, G.J. van der & J.L.M.W. van Winkel, 1975. *Brederveldia bidentata* gen.n., sp.n., a new species of the family Trigonostomidae (Turbellaria, Neorhabdocoela) from the Netherlands. *Bulletin Zoologisch Museum* 4(23): 197-199.
710. Sluys, R., 1979. Notes on the characters and synonymy of *Physocypria kliei* Schäfer, 1934, and *Potamocypis unicaudata* Schäfer, 1943 (Crustacea, Ostracoda). *Bulletin Zoologisch Museum* 6(32): 170-173.

711. Buizer, D.A.G., 1980. *Balanus tintinnabulum* (Linnaeus,1758) autochthonous in the Netherlands, with notes on size and growth rate of other operculate barnacles (Cirripedia, Balanomorpha). *Bulletin Zoologisch Museum* 7(15): 149-154.
712. Stock, J.H., 1995. Vindplaatsen van de Ivoorpok, *Balanus eburneus*, in Nederland. *Zeepaard*, 55(1): 19-22.
713. Cazemier, W.G. & M.J. Heesen, 1989. First record of *Vima vimba* (Linnaeus,1758) (Pisces: Cyprinidae) in the Netherlands. *Bulletin Zoologisch Museum* 12(6): 97-100.
714. Vanhaelen, M.-Th.,1995. *Epitonium clathrus* (Linnaeus,1758) levend opgevist uit Oosterschelde in Nederland. *Strandvlo* 14(4): 149.
715. Hartog, C. den, 1994. Disappearance of *Chaetogammarus stoerensis* (Reid) (Crustacea: Amphipoda) from the coast of the Netherlands. *Bulletin Zoologisch Museum* 14(3): 37-38.
716. Brink, F.W.B. van den, B.G.P. Paffen, F.M.J. Oosterbroek & G. van der Velde, 1993. Immigration of *Echinogammarus* (Stebbing,1899) (Crustacea: Amphipoda) into the Netherlands via the Lower Rhine. *Bulletin Zoologisch Museum* 13(14): 167-169.
717. Smit, H., J.A. van der Velden & A.G. Klink, 1994. Macrozoobenthic assemblages in littoral sediments in the enclosed Rhine-Meuse delta. *Netherlands Journal of Aquatic Ecology* 28: 199-212.
718. Duineveld, G.C.A. & J.J.M., Belgers, 1994. The macrobenthic fauna in the Dutch sector of the North Sea in 1993 and a comparison with the previous data. *NIOZ-rapport 1994-12*: 1-103.
719. Geene, R., 1989. *De Nederlandse zoetwaterslakken*. Jeugdbondsuitgeverij, Utrecht. 34 pp.
720. Essink, K. & K. Romeijn, 1994. Estuarine nematodes as indicators of organic pollution; an example from the Ems estuary (The Netherlands). *Neth. Journal Aquatic Ecology* 28(2): 213-219.
721. Faasse, M., 1994. *Athanas nitescens* (Leach,1814) talrijk bij Zierikzee. *Zeepaard* 54(5): 106-107.
722. Noteboom, J., K. de Boom & P. van Beelen, 1990. RIVM-rapport.
723. Noteboom, J. & A.J. de Winter, 1983. *Avenionia brevis roberti* Boeters (Prosobranchia, Hydrobiidae) in the Netherlands, with notes on its habitats. *Basteria* 47: 149-153.

724. Schminke, H.K. & J. Noteboom, 1990. Parastenocarididae (Copepoda, Harpacticoida) from the Netherlands. *Bijdrage tot de Dierkunde* 60(3-4): 299-304.
725. Noteboom, J. & K. de Boom, 1990. First record of the groundwater crustaceans Bathynellacea in the Netherlands. *Beaufortia* 41: 159-162.
726. Lucas, J.A.W., 1950. The algae transported on drifting objects and washed ashore on the Netherlands coast. *Blumea* 6(2): 527-543.
727. Faasse, M., 1991. De Nederlandse slib-anemonen. *Zee-aquarium* 41(12): 224-227.
800. Barendregt, A., 1991. *Zweefvliegtabel*. Jeugdbondsuitgeverij, Utrecht.
801. Verlinden, L., 1991. *Zweefvliegen (Syrphidae)*. Fauna van België. KBIN, Brussel.
802. Rivosecchi, L., 1992. *Sciomyzidae (Diptera)*. Fauna d'Italia 30. Edizioni Calderini, Bologna.
803. Rozkosny, R. & K. Elberg, 1984. *Sciomyzidae*. Catalogue of palaeartic diptera 9. Elsevier, Amsterdam.
804. Aspöck, H., U. Aspöck & H. Hölzel, 1980. *Die Neuropteren Europas I*. Goecke & Evers, Krefeld.
805. Drost, M.B.P., H.P.J.J. Cuppen, E.J. van Nieuwerkerken & M. Schreijer, 1992. *De waterkevers van Nederland*. KNNV, Utrecht.
806. Heijerman, Th., 1993. Naamlijst van de snuitkevers van Nederland en het omliggende gebied (Curculionoidea: Curculionidae, Apionidae, Attelabidae, Urodontidae, Anthribidae en Nemonychidae). - *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 5: 19-46.
807. Beenen, R. & J. Winkelman, 1993. Naamlijst van de Nederlandse bladkevers (Coleoptera: Chrysomelidae). - *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 5: 9-18.
808. Lucht, W.H., 1987. *Die Kafer mitteleuropas - Katalog*. Goecke & Evers, Krefeld.
809. Jäch, M.A., 1993. Taxonomic revision of the Palearctic species of the genus *Limnebius* Leach, 1815 (Coleoptera: Hydraenidae). - *Koleopterologische Rundschau* 63: 99-187.

810. Ferry, H. & A.N. Nilsson, 1993. A revision of the *Agabus chalconatus*- and *erichsoni*-groups (Coleoptera: Dytiscidae), with a proposed phylogeny. – *Entomologica Scandinavica* 24(1): 79-108.
811. Nilsson, A.N. & R.B. Angus, 1992. A reclassification of the *Deronectes*-group of genera (Coleoptera: Dytiscidae) based on a phylogenetic study. – *Entomologica Scandinavica* 23(4): 275-288.
812. Borkent, A., 1993. A world catalogue of fossil and extant *Corethrellidae* and *Chaoboridae* (Diptera), with a listing of references to keys, bionomic information and descriptions of each known life stage. - *Entomologica Scandinavica* (24)1:1-24.
813. Aukema, B., 1989. Annotated checklist of Hemiptera-Heteroptera of the Netherlands. *Tijdschrift voor Entomologie* 132: 1-104.
814. Geijkes, D.C. & J. van Tol, 1983. *De libellen van Nederland (Odonata)*. Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Hoogwoud (N.H.).
815. Kloet, G.S. & W.D. Hincks, 1945. A check list of British insects. Kloet & Hincks, Stockport, England.
816. Illies, J.I., 1966. *Katalog der rezenten Plecoptera*. *Das Tierreich* 82. Walter de Gruyter & co, Berlin.
817. Zwick, P., 1973. *Insecta: Plecoptera, Phylogenetisches System und Katalog*. *Das Tierreich* 94. Walter de Gruyter & co, Berlin.
818. Davies, A.L. & P. Tobin, 1984. *The Dragonflies of the world: a systematic list of the extant species of Odonata. vol 1: Zygoptera, Anisozygoptera*. Rapid Communications (Supplements) 3. Societas Internationalis Odonatologicae, Utrecht.
819. Lillehammer, A., 1988. *Stoneflies (Plecoptera) of Fennoscandia and Denmark*. *Fauna Entomologica Scandinavica* 21. Brill, Leiden.
820. Majer, J., 1988. *Athericidae. Catalogue of palaeartic diptera* 5. Elsevier, Amsterdam.
821. Majer, J., 1988. *Rhagionidae. Catalogue of palaeartic diptera* 5. Elsevier, Amsterdam.
822. Rozkosny, R. & E.P. Nartshuk, 1988. *Stratiomyidae. Catalogue of palaeartic diptera* 5. Elsevier, Amsterdam.
823. Chvala, M., 1988. *Tabanidae. Catalogue of palaeartic diptera* 5. Elsevier, Amsterdam.

824. Negrobov, O.P., 1991. Dolichopodidae. Catalogue of palaeartic diptera 7. Elsevier, Amsterdam.
825. Remm, H., 1988. Ceratopogonidae. Catalogue of palaeartic diptera 3. Elsevier, Amsterdam.
826. Rubzov, I.A. & A.V. Yankovsky, 1988. Simuliidae. Catalogue of palaeartic diptera 3. Elsevier, Amsterdam.
827. Martinovsky, J. & R. Rozkosny, 1988. Thaumaleidae. Catalogue of palaeartic diptera 3. Elsevier, Amsterdam.
828. Oosterbroek, P. & Br. Theowald, 1992. Tipulidae. Catalogue of palaeartic diptera 1. Hungarian Natural History Museum, Budapest.
829. Soos, A. & P. Oosterbroek, 1992. Cylindrotomidae. Catalogue of palaeartic diptera 1. Hungarian Natural History Museum, Budapest.
830. Savchenko, E.N., P. Oosterbroek & J. Stary, 1992. Limoniidae. Catalogue of palaeartic diptera 1. Hungarian Natural History Museum, Budapest.
831. Wagner, R., 1991. Psychodidae. Catalogue of palaeartic diptera 2. Elsevier, Amsterdam.
832. Wagner, R., 1991. Chaoboridae. Catalogue of palaeartic diptera 2. Elsevier, Amsterdam.
833. Rozkosny, R., 1991. Dixidae. Catalogue of palaeartic diptera 2. Elsevier, Amsterdam.
834. Minar, J., 1991. Culicidae. Catalogue of palaeartic diptera 2. Elsevier, Amsterdam.
835. Ashe, P. & P.S. Cranston, 1991. Chironomidae. Catalogue of palaeartic diptera 2. Elsevier, Amsterdam.
836. Geijskes, D.C & L.W.G. Higler, 1980. Handleiding voor het project kokerjuffers of schietmotten (Trichoptera). - Instructies voor medewerkers van EIS-Nederland 5. Centraal Bureau Nederland van EIS, Leiden.
838. Studemann, D., P. Landolt, M. Sartori, D. Hefti, I. Tomka, 1992, Ephemeroptera. Insecta Helvetica 9. Schweizerischen Entomologischen Gesellschaft, Geneve.
839. Hubbard, M.D., 1990. Mayflies of the world. A catalog of the family and genus group taxa (Insecta: Ephemeroptera). Flora & Fauna handbooks 8. Sandhill Crane Press, Gainesville, Florida.

840. Gysels, H., 1991. Haftenlarventabel. Jeugdbondsuitgeverij, Utrecht.
841. Brugge, B., 1987. Wapenvliegental. Jeugdbondsuitgeverij, Utrecht.
842. Stroot, P., 1985. Actualisation du catalogue des Trichoptères de Belgique. Koninklijke Belgische Vereniging voor Entomologie, Brussel.
843. Gisin, H., 1960. Collembolenfauna Europas. Museum d'histoire naturelle, Genève.
844. Nieser, N., 1982. Water- en oppervlaktewantsentabel. KNNV i.s.m. de Jeugdbondsuitgeverij, Hoogwoud (N.H.).
845. Revier, J.M. & V.S. van der Goot, 1989. Slakkendodende vliegen (Sciomyzidae) van Noordwest-Europa. Wetenschappelijke Mededeling 191. KNNV, Utrecht.
846. Timmer, J., 1980. De dazen (Diptera Tabanidae) van de Benelux-landen. Wetenschappelijke mededelingen 138. Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Hoogwoud (N.H.).
847. Moller Pillot, H.K.M., 1984. De larven der Nederlandse Chironomidae (Diptera) (Orthoclaadiinae sensu lato). Nederlandse Faunistische Mededelingen 1A. Stichting EIS-Nederland, Leiden.
848. Moller Pillot, H.K.M., 1984. De larven der Nederlandse Chironomidae (Diptera) (Orthoclaadiinae sensu lato). Nederlandse Faunistische Mededelingen 1B. Stichting EIS-Nederland, Leiden.
849. Fischer, F.J.C., 1960. Trichoptera Catalogus vol. 1. Nederlandse Entomologische Vereniging, Amsterdam.
850. Fischer, F.J.C., 1961. Trichoptera catalogus vol.2. Nederlandse Entomologische Vereniging, Amsterdam.
851. Askew, R.R., 1988. The Dragonflies of Europe. Harley Books, Colchester.
852. Grootaert, P., L. de Bruyn & M. de Meyer, 1991. Catalogue of the Diptera of Belgium. Studiedokumenten van het K.B.I.N. 70. Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, Brussel.
853. Beuk, P., Database NNM, ongepubliceerd.
854. Robert, B. & W. Wichard, 1994. Kartierung der Köcherfliegen (Trichoptera) in Nordrhein-Westfalen. Entomologische Mitteilungen Lössbecke-Museum und Aquazoo beiheft 2: 1-127.

855. Wendler, A. & J.H. Nüß, 1991. Libellen. Deutsche Jugendbund für Naturbeobachtung, Hamburg.
859. Nieukerken, E. van, Database NNM, ongepubliceerd.
860. Mol, A.W.M., 1985. Een overzicht van de nederlandse haften (Ephemeroptera) 1. Siphonuridae, Baetidae en Heptageniidae. - Entomologische Berichten 45: 105-111.
861. Mol, A.W.M., 1985. Een overzicht van de Nederlandse haften (Ephemeroptera) 2. Overige families. - Entomologische Berichten 45: 128-135.
863. Davies, A.L. & P. Tobin, 1985. The Dragonflies of the world, a systematic list of the extant species of Odonata, vol.2: Anisoptera. S.I.O. Rapid Communications (Supplements) 5. Societas Internationalis Odonatologica, Utrecht.
864. Schoenemund, E., 1930. Eintagsfliegen oder Ephemeroptera. Tierwelt Deutschlands 19. Gustav Fisher Verlag, Jena.
865. Duijm, F. & G. Dutmer, 1985. Libellentabel. Jeugdbondsuitgeverij, Utrecht.
866. Bos, F. & M. Wasscher, 1997. Veldgids Libellen. Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht.
867. Gittenberger, E., A.W. Jansen, W.J. Kuijper, J.G.J. Kuiper, T. Meijer, G. van der Velde & J.N. de Vries, 1998. De Nederlandse zoetwatermollusken. Recente en fossiele weekdieren uit zoet en brak water. - Nederlandse fauna 2. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden. 288 blz., 12 platen.
868. Creemers, R.C.M. 1996. Bedreigde en kwetsbare reptielen en amfibieën in Nederland. Basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst. Publicatiebureau STichting RAVON, Nijmegen
869. Kleukers, R.M.J.C., E.J. van Nieukerken, B. Odé, L.P.M. Willemse & W.K.R.E. van Wingerden, 1997. De Sprinkhanen en krekels van Nederland (Orthoptera). - Nederlandse Fauna 1. Nationaal Natuurhistorisch Museum, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden. 416 blz., 16 platen.
870. Nilsson, A.N., 1999. Catalogue of Palearctic Noteridae and Dytiscidae. Voorlopige catalogus op internet (http://www.big.umu.se/biginst/www/personal/HEMSIDOR/AN_BIG/AN_ny.htm), in afwachting van toekomstige publicatie. (bijgewerkt t/m 15 maart 1999).
871. Ahmed, S. A. & R. Angus, 1998. *Laccophilus poecilus* Klug, 1834 - The valid name for *L. ponticus* Sharp, 1882. Latissimus 10: 3.

872. Hebauer, F. & B. Klausnitzer, 1998. Insecta: Coleoptera: Hydrophiloidea (exkl. *Helophorus*). Susswasserfauna von Mitteleuropa 20 (pt. 7-10). Gustav Fischer, Stuttgart.
873. Lucht, W. & B. Klausnitzer, 1998. Die Käfer Mitteleuropas 15, 4. Supplementband. Gustav Fischer, Stuttgart.
874. Caldara, R. & C. W. O'Brien, 1998. Systematics and evolution of the genus *Bagous* VI. Taxonomic treatment of the species of the western Palearctic Region (Coleoptera Curculionidae). Memorie Della Societa Entomologica Italiana 76: 131-347.
875. International Commission on Zoological Nomenclature Opinion 1812. Elmidae Curtis, 1830 (Insecta, Coleoptera): conserved as the correct original spelling, and the gender of *Elmis* Latreille, 1802 ruled to be feminine. Bulletin of Zoological Nomenclature 52(2): 217-218.
876. Hansen, M., 1998. World Catalogue of Insects Volume 1 – Hydraenidae (Coleoptera). Apollo Books, Stenstrup.
877. Maibach, A., P. Goeldlin de Tiefenau & M. C. D. Speight, 1994. Limites génériques et caractéristiques taxonomiques de plusieurs genres de la tribu des Chrysogasterini (Diptera: Syrphidae) I. Diagnoses génériques et description de *Riponnensia* gen. nov. – Annales de la Société Entomologique de France (N.S.) 30(1): 217-247.
878. Maibach, A. & P. Goeldlin-de-Tiefenau, 1995. *Chrysogaster rondanii* sp. n. from western and central Europe (Diptera: Syrphidae).- Mitteilungen der Schweizerischen Entomologischen Gesellschaft 68(3-4): 459-464.
879. Welzen, H van, 1988. Scanning-electronmicroscopisch onderzoek aan de morfologie van enige Naididae (Oligochaeta). - Verslag van een driemaands onderwerp, uitgevoerd bij de projectgroep EMSA van de vakgroep Moleculaire Celbiologie aan de Rijksuniversiteit te Utrecht.
880. Welzen, H. van, 1984. Naididae (Oligochaeta) In Zeeland en de Zuid-Hollandse eilanden. – Doctoraal verslag betreffende veldonderzoek in het kader van de studie biologie aan de Rijks Universiteit te Utrecht.
881. Welzen, H. van, 1977. Naididae (Oligochaeta) in Gelderland. Verslag van een driemaands onderzoek in het kader van de studie M.O.-Biologie aan de Rijks Universiteit te Utrecht.
882. Higler, L.W.G. 1995. Lijst van kokerjuffers (Trichoptera) in Nederland met opmerkingen over uitgestorven en bedreigde soorten. – Entomologische Berichten Amsterdam 55 (10): 149-156.

883. Persoonlijke mededeling v.d. Land op coll NNM.
884. Th.G.N. Dresscher & L.W.G. Higler. 1982. De Nederlandse bloedzuigers Hirudinea. Wetenschappelijke mededeling K.N.N.V. nummer 154. Hoogwoud.
885. Schumann, H., R. Bährmann & A. Stark, 1999. Checkliste der Dipteren Deutschlands. – *Studia Dipterologica*, Supplement 2: 1-354.
886. Nilsson, A., 1997 (ed.). Aquatic Insects of North Europe – a taxonomic handbook. Volume 2: Odonata – Diptera. – Apollo Books, Stenstrup. 1-440.
887. Jong, H. de & J. W. van Zuijlen, 1992. *Antichaeta brevipennis* nieuw voor de Nederlandse fauna (Diptera: Sciomyzidae). – *Entomologische Berichten* 52: 70-72.
888. Lammertsma, D. R., 1996. *Pherbellia stylifera* nieuw voor de Nederlandse fauna (Diptera: Sciomyzidae). – *Entomologische Berichten* 56: 12-13.
889. Soós, Á., & L. Papp (eds.), 1986. Catalogue of Palearctic Diptera, volume 11: Scatophagidae – Hypodermatidae. – Elsevier Amsterdam, Oxford, New York, Tokyo. 1-346.
890. Starý, J., 1994. Revision of European species related to *Tricyphona livida* (Diptera: Pediciidae). – *European Journal of Entomology* 91: 437-450.
891. Nie, H. W. de, 1996. Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen. – Doetinchem: Media Publishing.
892. Velden, J. A. van der, H. K. M. Moller Pillot, H. J. Vallenduuk & S. M. Wiersma. The occurrence of *Chironomus balatonicus* (Diptera: Chironomidae) in the Netherlands. – *Entomologische Berichten* 56: 14-15.
893. Dresscher, Th.G.N., & L.W.G. Higler. De Nederlandse bloedzuigers Hirudinea, Wetenschappelijke Mededeling KNNV nr. 154 november 1982 – KNNV-uitgeverij, Hoogwoud.
894. Plant, C. W., 1997. A key to the adults of British lacewings and their allies. – *Field Studies* 9(1): 179-269. Field Studies Council.
895. Cuppen, J. G. M., 1988. *Sigara iactans* new for the Netherlands (Heteroptera: Corixidae). – *Entomologische Berichten* 48(6): 94-96.
896. Hubbard, M. D., 1990. Mayflies of the world – A catalog of the family and genus group taxa (Insecta: Ephemeroptera). – Flora & Fauna Handbook No. 8. Sandhill Crane Press, Florida. 1-119.

897. Nilsson, A., 1996. Aquatic insects of North Europe – A taxonomic handbook, Volume 1: Ephemeroptera – Plecoptera – Heteroptera – Neuroptera – Megaloptera – Coleoptera – Trichoptera – Lepidoptera. – Apollo Books. 1-274.
898. CUR, 1999. Natuurvriendelijke oevers 203 – Fauna. – Civieltechnisch centrum Uitvoering Research en Regelgeving & Dienst Weg- en Waterbouwkunde (Rijkswaterstaat). 1-269.
899. Helsdingen, P. J. van, in prep. Catalogus van de Nederlandse spinnen (Araneae). – Nederlandse Faunistische Mededelingen 10.
900. Hier wordt naar verwezen in het veld AREA_REFNO bij de Sciomyzidae (Diptera). Dit nummer bestond echter nog niet. Wellicht wordt hier Revier & Van der Goot (1989) met refnr. 845 mee bedoeld? - MR
901. Smit, H., 1996. Two new and rare *Arrenurus*-species from The Netherlands (Acari: Hydrachnellae). – Entomologische Berichten 56: 56-59.
902. Maanen, B. van, D. Tempelman & H. Smit, 1997. *Piersigia koenikei* new for the Dutch fauna and new Dutch records of *Piersigia intermedia* and *Vietsia scutata* (Acari: Hydrachnellae). – Entomologische Berichten 57: 113-118.
903. Davids, C., 1997. A new water mite (Acari, Hydrachnidia: Limnesiidae) split off from *Limnesia undulata*. – Entomologische Berichten 57: 157-160.
904. Smit, H., 1996. Lijst van in Nederland aangetroffen watermijten. – ongepubliceerde lijst.
905. Faasse, M. A., 1998. The Pontocaspian mysid *Hemimysis anomala* Sars, 1907, new to the fauna of The Netherlands. - Bulletin Zoologisch Museum Universiteit van Amsterdam 16(10): 73-76.
906. Melding H. Ketelaars (1998) aan Nationaal Natuurhistorisch Museum (via C. Franssen).
907. Brink, F. van der & G. van der Velde, 1998. Zoetwater-exoten in Nederland: aanwinst of verstoring? – De Levende Natuur 99: 23-30.
908. Schödl, S., 1997. Taxonomic studies on the genus *Enochrus* (Coleoptera: Hydrophilidae). – Entomological Problems 28(1): 61-66.
909. Nilsson, A.N. & M. Holmen, 1995. The aquatic Adephaga (Coleoptera) of Fennoscandia and Denmark. II. Dytiscidae. – Fauna Entomologica Scandinavica 32: 1-192.

910. ICZN, 1994. Opinion 1754. Histoire abrege des insectes qui se trouvent aux environs de Paris (Geoffroy, 1762): some generic names conserved (Crustacea, Insecta). – Bulletin of Zoological Nomenclature 51:58-70.
911. Hansen, M., 1996. Katalog over Danmarks biller. – Entomologiske Meddeleleser 64(1-2): 1-231.
912. Gentili, E. & I. Ribera, 1998. Description of *Laccobius gloriana* sp. n. from Spain, and notes on *L. ytenensis* Sharp, 1910 and *L. atrocephalus* Reitter, 1872 (Insecta: Coleoptera: Hydrophilidae). – Annalen des Naturhistorischen Museums in Wien 100B: 193-198.
913. Schödl, S., 1993. Revision der Gattung *Berosus* Leach. 3. Teil: Die paläarktischen und orientalischen Arten der Untergattung *Berosus* s. str. (Coleoptera: Hydrophilidae). – Koleopterologische Rundschau 63: 189-233.
914. Cuppen J.G.M. & B. van Maanen, 1998. Distribution and habitats of *Berosus* in The Netherlands (Coleoptera: Hydrophilidae). – Entomologische Berichten, Amsterdam 58: 213-223.
915. Faasse M., 1999. Nieuwe vindplaatsen van het in Nederland uitgestorven gewaande vlokreeftje *Echinogammarus stoerensis* (Crustacea: Amphipoda: Gammaridae). – Nederlandse Faunistische Mededelingen 9:7-10.
916. Aukema, B., B. Van Maanen, D.J. Hermes & Ph. J. Zeinstra, 2000. *Micronecta griseola* nieuw voor de Nederlandse fauna. Entomologische Berichten, Amsterdam 60:39-40.
917. Chandler, P. (ed), 1998. Checklist of insects of the British Isles (new series) Part 1: Diptera Handbooks for identification of British insects 12:57-69.
918. Jacobsen, R.E., 1992. Descriptions of the larvae of four nearctic species of *Epoicocladus* (Diptera: Chironomidae) with a redescription of *Epoicocladus ephemerae* (Kieffer). Neth. J. Aquat. Ecol. 26:145-155.

